

308449

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 8 వ తేది శనివారము

No. 33

సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ దశమి ౧౦.

సంచిక 33

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
నైపుణ్యమును తగ్గించు
టేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపయే.
అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండిన
చాలాభము కలదు. తేయేల, మూడవ గృహమునకు కావల
సిన రంగూను టేకుకలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములు వరకు
పనికివచ్చు అన్నిరకములు; కమ్మలు, వాసములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చతుకగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు పలకలు రీఫర్బర్డలు మొదలుగాగల
వన్ని మరియితర మార్కుకల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె
తక్కువ. దెబవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాల్లో
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలచావోటి
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు, కల్పవర్తకులు, కాకినాడ.

గమనింపుడు

వాణ్యమైన మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్స్ 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన డిట్టమైన వలబనియను 1-కి రు 0-8-0
మేజోస్టేబుల్ జరిగి అజాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి గలవు. వాణ్యమైన, 4 ప్లాపులు 3 ఆప్టవోలు శం
కరాభరణం మేళకర్తల హోస్టోనియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీతో రు 17-0-0. వైసికల్ ఏటైల్స్ ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.

క్రాత్రినెసికల్ ఏటైల్స్ వై నా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
" " చార్జరం టైల్స్ 1-కి " రు 55-0-0
గురువులేక నే హోస్టోనియం వాయిచ నేవు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్స్ సప్లయింగ్ ఏజెంట్.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయ
ముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులనీతి మొదలు
నెట్లుండే? కులభేదములేకలిగి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు, మార్పు
నొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
పరమేశ్వరచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముతో
బ్రహ్మచర్య నిరీక్షణము ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథమునై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. తెలిమిగుల
గులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిందు వ్యాఖ్య
లైచుప్రతి 5-0-0 కర్పణ శతే. వలయువారి చిరుకామాక్ష
నాయకమ్మను.
(4-12-14)

జనమంచి శేషాద్రికర్త

తెలుగుపండితుడు, ముద్రిణిసంస్థాపకాధ్యక్షుడు.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధిజెందిన "హరిశ్చంద్ర" "నల్లతంగాళ్" "నదారం"
"మంజగోషి" "రుక్మాంగద" నాటకములలో వేర్పడ్డ వేషధారులగు

టి. జగన్నాథం నాయుడు, మనమోహన రంగసామి నాయుడు, మాసిలామణి ఆచారి,
వారలవలన పాడబడిన గ్రామపోసు రికార్డులు.

10 అంగుళములు ఉభయపక్షముల జొనోఫ్ రికార్డులు
ఒక్కొక్కటి రు. 2=0=0.

సెం. 804 { విడియో కాలగతియో } హరిశ్చంద్ర. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
ఆ మగజె పాంబు }
సెం. 805 { మగజె మగజె ఎండు } హరిశ్చంద్ర. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
చై కబలత్తార్ }
సెం. 803 { ఎలియేక్ పేచి ఒరు } నల్లతంగాళ్. మాసిలామణి ఆచారి.
వాంగలదా పక్కలె }

10 అంగుళములు ఉభయపక్షముల నల్లచీటిగల రికార్డులు
ఒక్కొక్కటి రు 3=0=0

12-12746 { అన్నియారే } మనమోహన { నల్లతంగాళ్.
12-12747 { ఎన్నపాండం పోడి } రంగసామి నాయుడు }
12-12744 { వేండినేక్ సహాయం } మనమోహన { రుక్మాంగద
12-12745 { మానె ఉక్ మేల్ మోహం } రంగసామి నాయుడు { సదారం.
12-12761 { తంకమేని నెరం పుల్ల } టి. జగన్నాథం { మంజగోషి.
12-12762 { తామసిక్కామల్ నేరడి } నాయుడు { సదారం.
12-12759 { మలర మంకై ఇవలూకో } టి. జగన్నాథం { మయానకాండం
12-12770 { అయ్యో ఇదు ఎన్నకాలం } నాయుడు { చంద్రవతి పొలంబల్

దక్షిణ ఇండియా - హైదరాబాదులకు ముఖ్యమయిన ఏజెంట్లు,

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్., మద్రాసు

22వ మైగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

13 సవరము మొత్తు

వెల రు. 30-8-0.

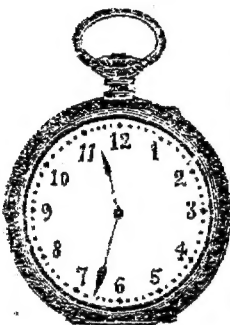
నూతనవిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాజు
కెక్కినగలలు, మున్నగునవి ఈ క్రింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
తొరకును కొనుగోరికీ కట్టలగులు ఉచితముగా కంపెనీ
వకరత్ ఇండియా లావలెరి మ్యానుఫ్యాక్చరీంగ్ కంపెనీ,

487, టంక సాలపీథి, సామాకాంపేట, మదరాసు

**The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,**
437, Sowcarpet, Madras.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బీట్ ఆఫ్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది
పేరుపొందిన లీవర్ ఫంక్షన్ చేయబడినది
తలమీదను నీళ్ళముఖాదా వున్నది.
బహుమందర మైనది, మిగుల శ్రేష్ఠమై
నది దానికారణముచేతనే యేబహు
మానులేదు. బహుమానములు
కన్నా గడియారముయొక్క పనిని
చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన
వాచి పెట్టెనమేలేము వెల రు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ,

నెం. 7. కోవ్ వెంకటాచలయ్యర్ సంగు,
మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇది 6వ రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా
భాషలో తగిన పటం లతో కథలవలె వర్ణిత ము
గును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి
600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవ
త్సరముచందా గుండుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువాడు: - గా. హరిసర్వోత్తమ రావు, ఎం. ఏ.
చింతాద్రిపేట, మదరాసు అని వ్రాసుము

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము.

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, జ్వెల్ల
ఖర్యాజు, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మా
లక్ష్మీపట్టణముందలి "అల్లడసీద్ హార్సు" వారివద్ద
బజారుధరలకేకారకును. మంచివిత్తనములు

దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు

సప్లయచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసిన వారు - SUPERINTENDENT,
Oudh Seed Stores, Lucknow.

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములగు కుష్ఠవ్యాధులు, మూలకంకలు, మేహ
రణములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వారములలోనే
బుద్ధిపొవును. వారమురోజులకు సరిపడునందు వెల రు. 5-0-0
రెండురోజులకు సరిపడునందు ఉచితముగా పరీక్షనిమిత్తము
పంపబడును వలయువారిటుల వ్రాసునవలెను.

డాక్టరు ప్రమాకాంత హజరీ, బ్రహ్మస్వమిల్లిన్సు,
164/1 మాణిక్యోలాస్ట్రీటు, (బీడన్ స్కేయర్) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist
164-1 Manicktola Street, (Beadon Square) CALCUTTA

వృత్తాంత లేఖలు

మేడూరు వార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని కద్దమంచి)

కాలమానము.

మేడూరు మే 4: - మా గ్రామమున కడచిన నెల 25, 26
తేదీల నుంచియు ఆకాశమంతయు గాయముబ్బులచే నావరిం
చియు మరొకసమయంబున గొప్పగాలి వీచియు వర్షము
వచ్చునో యన్నట్లు ఆకాశమంతయు దద్దరిల్లుచున్నది. మరియు
నిక్కాలంబున వర్షించెనేని రైతులకు చాల ఇబ్బందులు
కలుగును.

రోడ్డు.

మా గ్రామమున గుగ్గళుమొక్కరకు వీరంకిలాకు వద్ద
నుంచి మా గ్రామమువరకు సుమారు నాలుగైదు మాసముల
క్రిందట మట్టిరోడ్డును వేయగలిగితిమి. ఇక్కార్యమునకు
మాడివిజన్ డిప్యూటీ కమిషనరీ వారుగారు ఘమ్మును (బోత్స్
హించి మాకు అనుసహాయము చేసెనందుకు మే మంతయు
వారికి కృతజ్ఞులము.

(కనకదుర్గ పుస్తకభాండాగారము)

వైశేటి నొక పుస్తకభాండాగారమును సుమారు 4,5
మాసముల క్రిందట స్థాపించితిమి. ఆ పుస్తకాలయమునకు మా
గ్రామ హెడ్ కలెక్టరుగారే మానేజరుగానున్నారు.

బోధనశాలలు.

మా గ్రామమున స్కూలు స్థాపించి సుమారు ముప్పది
సం॥ రములైనది. చాలకాలమునండియు బ్రహ్మశ్రీ గండూరి
రామస్వామి శాస్త్రిగారే మాకు హెడ్ మాస్టరుగానున్నారు.
వారిని బడలాయించి క్రొత్తగా మరియొకరి సంపుడురని కడం
తిగా నున్నది. అప్పుడైనను మా స్కూలు వృద్ధిపొందునేమో
తెలియవచ్చును.

దేవాలయములు.

మా గ్రామమున నున్నటుంటి విష్ణు శివాలయములకు
సర్వేశ్వరు కృపచే నిప్పటికీ మాజుమిందారుగారు మరచతులు
చేయుచు చున్నారు. అందు నిమిత్తమై మా గ్రామవాసులు
కొంత ధనసహాయము చేయగలిగిరి.

పోలవరము వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకునికద్దమండి)

వాణీగ్రంథ భాండాగారము.

పోలవరము మే 4: - ఈ భాండాగారమున నీ నెల
2వ తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు పురమందర మందు
మ-రా-రా-శ్రీ, కాళ్లూరి సాంబశివరావు బి. ఎ. గారి యాధి
పత్యమున "భాండాగారముల"ను గూర్చి యొక సార్వజనికసభ
జరుపబడెను. సుమారు 30 మంది సభకు విచ్చేసియుండిరి.

ప్రథమమున దైవప్రార్థనయు తరువరి వెనుకటి సభా
చర్య జరుపబడెను. అనంతరము లేవమళ్ల వెంకటాచార్యుగారే
రీ వై విషయమును గూర్చి యుపదేశించుచు, ఆంధ్ర గ్రంథ
భాండాగార సభయొక్క యుద్దేశములను, భాండాగారోద్య
మమును వెలవేర్చి భాండాగారాధిపతులు పాటుపడవలెనని
యు, 9, 10 తేదీలలో ఆంధ్ర గ్రంథ భాండాగార సభకు
ప్రతినిధులుగ వచ్చుటకు భాండాగారములకు హెచ్చరించిరి.
ఈ విషయమును గూర్చి యాద్యం సభ్యులు ఒక రాండ్లీయును
నను, మరొక రాంధ్రమునను, విభులముగ బోధకరముగ గంభీ
రోపన్యాసములను గానించిరి. తర్వాత హార్మోనిగా రీవిష
యమున జెప్పెను, భాండాగారములందుండి గ్రంథ కర
మంత లాభకరము గాదనియును, పత్రికాపతన క్షిప్రము
చెప్పెను భాండాగారములన్నిటికి యేవో యొక విధముగు
కార్యక్రమ నుండవలెనని చెప్పిరి. అనంతరము,
భాండాగారములయొక్క లాభములను ఎన్నిసారులు చెప్పి
నను కిరణవనుచు, గ్రంథములను బ్రాభుచుచు ఆ గ్రామసాధిపతి
గారు వారియుపన్యాసమును ముగించిరి. వందన శంతంబుల
తోపాటు, కలతాళ్లవ్వలతోడను సభముగిసెను.

గ్రంథాలయ సంవత్సరోత్సవ ప్రయత్నములు.

ఈ పురమందున్న విద్యార్థులందరూ, మే నెల చివరవార
ములోజురుగవైమున్న వాణీభాండాగార వాణీ క్షోత్సవమునకు
జూలియును సీతలలో ముండ ఆంకమును, గయోపాఖ్యానము
లో కృతీయంకమును ప్రదర్శింప బ్రయత్నించుచున్నారు.
పురజములను పీరి చాల చక్కలబెట్టక యెప్పటిచందాల

నప్పుడిచ్చిన, నీ బాహుర యొక్కయు ముఖ్యముగ మాటేటి
సత్యవాచియగు గారి ప్రయత్నములన్నియు నిర్విఫలముగ
కొనసాగలవు.

ఆన్న వాన సమాజము.

ఈసమాజము, సుమారు మూడు నెలలక్రిందట స్థాపింప
బడి యిప్పటివరకు నిర్విఫలముగ ప్రత్యేకమావాస్యదీపమున
వర్ణ భేదములేకయే, వీరలెల్లరకును కడుపురిండ్ భోజనము పెట్టు
చున్నారు. ఈసమాజముయొక్క యధిపతిగిగూర్చి నిరంతర
ము పాటుపడుచున్న మ-రా-శ్రీ చోడిశెట్టి వెంకటచలం
గారు మొదలగువారి ప్రయత్నములు దైవానుగ్రహమున చిర
కాలము జయమును పొందుచుండుగాక!

బల్లారి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుడు)

కాలమానము.

బల్లారి మే 4: - పగటివేళలం దెండలు విశేషముగా
కాయును. రెండుమూడు దిశములనుండి రాత్రులందు, ఉరు
ములతో గూడిన కన్నము కురియుచున్నది.

జమాబంది.

రాయచర్లండినిజ్జా డిప్టి కలెక్టరువారు కూడిగిలాబూ
కా జమాబంది ముగించుకొని నేడు రాయచర్లర చేరబోవు
చున్నారు. కలెక్టరువారి జమాబందీ హాసుపేటతాలూకాలో
జరుగుచున్నది. నాలుగయిదు దిశములలో ముగియవచ్చును.
ఆ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములను రివిషన్ ఇయ్యదలచి
యున్నారని వదంతిగలదు. త్వరలోనే తెలియగలదు.

మునిసిపల్ వారి ఆశాగ్రుత్త.

మునిసిపాలిటివా రిప్పుడు రోడ్డును చక్కజేయించు
చున్నారు. వెదపిధియగు లేవబాతుకు రెండవది యగు,
కాళ్ళమ్మగుడివీధిరోడ్డును ప్రకృతము బాగుచేయుచుచున్నారు.
రిపేరులోనున్న భాగము మీదుగా బండ్లువై రాలు పోకుండ,
రోడ్డుకడ్డముగా బాంకులను కట్టివారు. ఇది చీకటికాలము.
అపాయమును నూచించు, ఎట్టలాతరును, అచ్చట వ్రేలాడ
కట్టలయినవి మునిసిపల్ వారికి తోచవలెండుట కడు శోచ
నీయును. ఎన్నియో బండ్లును, వై నీకలులును సహాయస్థితి
లోనికి వచ్చియుండినవి. ఇక నైనను మునిసిపాలిటి వారా
లోపమును తోలగించి కలుగబోవు ననర్థముల కడమొనరుం
డుగాక!

శ్రీకృష్ణంగ స్వామిలవారు.

వీరు గడచిననెల 30వ తేది నీ యూరికి వచ్చియుండి
యీ నెల 4వ తేది విడిచిపోయిరి. 1, 2, 3వ తేదీలందు
క్రమముగా రజస్వలా వివాహవిషయము, భగవద్గీత
యందలి కర్మభాగము, భక్తివిషయమును గురించి యుపన్యాస
ముల నిచ్చిరి. ఉపన్యాసకాలమందు హిందూమతముతోని
నానావర్ణముల సంకరాగమనింపనందున
నాలుగువర్ణముల శ్రీ పురుషులు వచ్చియుండిరి.
ఉపన్యాసకాలమందు శాస్త్రాదులందుండు ప్రతి
యొక విషయమునకు, విశిష్టసంబంధమైన యుదాహరణముల
నిచ్చి, తాము చెప్పవలసిన శుభికులను సంఘము
నాటునట్లు చేసిరి. ఇందొకవిషయము మాత్రము విచా
రకరము. ఇదికరలో శ్రీమద్వేదాంత విచారసభవారిక సభ
గానించి వైవివాహవిషయమై విచారించినపుడు, మునిసిపల్
హోమ్ములు ఆంధ్రభాషా పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ నృసింహా
శాస్త్రిలవారు, రజస్వలా వివాహము లాచరణీయము లని
యు, అందువలన బాధకమేమియు కలుగదని చెప్పెను అనేక
ప్రమాణములను చెప్పియుండిన వారిప్పుడు స్వామిలవారు
రజస్వలా వివాహములు కూడదని చెప్పి, దాని కందరంగీ
కరించినట్లెన్నెనని యనగా, అందరూ గుండెన నుండురుగాక
మనశాస్త్రిలవారు తొలినెలకెక్కువలను వర్ణించవలసియుం
డెను. కులమువానికి వెలచియో, పితాధిపతులకు భయపడి
యో యూరజుండిరి. మనవానికి మనశ్శ్రేయములేదని యిందు
వలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈ లాగుననే, ననేకులు రజ
స్వలా వివాహముల మున్నగుం నాపొదించుకొనినను, దానిని
బహిరంగ పఠుచుటకు వెనుదిరుచున్నారు. అన్నిదినుము లిట్టి
జంతులు మకల పెడబాతుకుండునో, అన్నిదినుములు, మన
ప్రస్తుతాచారములం దత్సర్వశక్యములైన మార్పులు చెందుట
దుస్తరము.

కావలెను

నమ్మకమైకట్యము ప్రాత్రహర్షముతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, పలా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. పాకి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా ఆలవెత్తులకూడ ఇయ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్ప్రసన్నతనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారలెంటునో ఈదిగువ చిరునామము వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

81-ఏ. తేరువీధి, తిరువల్లిక్కేటి, చెన్న పట్టణము.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి. — నిన్న సభికోష్ఠస్థితి 103 మాత్రము; అధిమాన్వస్థితి 81 మాత్రము

దీపముల వేళ: — సోమ, రేపు సాయం కాలము 5.30 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

రాణితోటలో బ్యాంకువినియోగము. — సోమ సాయం కాలము 5-30 గంటలకు రాణితోటలో ఎమ్. పి. జి. బ్యాంకువారు గానవినియోగము గావించెదరు.

టెలిగ్రాఫ్ నోటీసు. — మండ్లా ఆక్టాబులనడుమ తండ్రిలు చెడిపోవుటచేతను, అస్సామతండ్రిలు సుగారేక పోవుటచేతను బర్మాకుపంపెడి తండ్రివార్తలాలస్యమగును.

ఒకదావిడోపన్నానము. — రాయపురము పడమటి చూడబట్టిలో రేపాదివారముపరాన్నము 5 గంటలకు పి. మందరము రైల్వేగారు ప్లేగునుగురించి యజనమున నుపన్యసించెదరు.

సరస్వతీ సంగీతసభ. — రేపాదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు జార్జిటవురు ముల్లాసా హెబువీధి 20 నెం. గృహమును నందనాచరిత్రము ప్రసంగించబడి కాలక్షేపము గావించబడును.

మురగీగానసభ: — మదరాసు జార్జిటవురు వారా యణమొదలి వీధి నెం 24 కు కలిసి రామన్న కెట్టి వైశ్యసత్రములో 1915 సం॥రం మే నెల 9 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5.30 గంటలకు ధనకోమా రైలవల్ల పాటకచ్చేరి జరుపబడును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము: — రేపాదివారము తెల్లవారి 8 గంటలకు వ్యాసరేపాడియందలి సంఘపాఠశాలలో బ్రహ్మసందస్వామిగారు స్వయం సహాయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

భక్తిమార్గ ప్రసంగసభ. — రేపాదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు క్లంబునెట్టివీధి నెం 822 కు పిల్లారి మంటపమున తంజావూరు పంచావళీ భాగవతముగారు రామ దాసచరిత్రమును ప్రసంగించి కాలక్షేపము గావించెదరు.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము: — రేపాదివారము సాయం కాలము 5 గంటలకు అణ్ణాపిల్లవీధి నెం ౯౮ కు ఉపాసనా మందిరమున బాబు కే. పి. విశ్వాను గారు హాసవాకర్యమును నిర్వర్తించి యాంగ్లేయులను బోధించెదరు.

సరస్వతీ లిటరరీ యూనియను: — రేపాదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు ఆలందూరునందలి యార్వ బాలికాపాఠశాలలో శ్రీ శాఖవారు సమావేశమై సభగావించెదరు; సోదర కే. పి. మంగమ్మగారు వివాహమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

యువజనుల మహాప్రదీయ సమాజము: — రేపాదివారము సాయం కాలము 5 గంటలకు గవన్న మెంటు

మహమ్మదన్ ట్రెయినింగు స్కూలులో జరుగు సభయందు సీమావాస్తవ్యుల మార్గీ హాజీలూమ్ మహమ్మద్ సాహెబుగారు ఇస్లామునుగురించి యుపన్యసించెదరు.

కోమలేశ్వరముపేట మనవార్ ప్రావిడెంటు సంఘము. — రేపు సాయం కాలము 4 గంటలకు హిందూబాలికా పాఠశాలలో సచ్చిదానందము, బి. పి. ఎల్. టి. గారు ద్వారావిడవాద్యము పరిశ్రమగూర్చి యుపన్యసించెదరు. భారతీ సంపాదకుడు శతావధానము టి.కృష్ణస్వామి పతశోరుగారగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వాతావరణ విషయిక తండ్రివార్త: — 7-వ తేదీ గల యీక్రింద తండ్రివార్త కలకత్తానుండి వచ్చినది: — (ప్రాముఖ: 17-వ యెంకొంతునకును 88-వ రేఖాంశమునకును నడుమ నొక తుపాను సర్కారుల తీరమువైపుగా ప్రసరించుచున్నది; కాని, యది యుత్తరముగాగాని ప్రాగుత్తరముగాగాని మరలవచ్చును. గోపాలపురమునకును మచిలీపట్టణమునకును నడుమగల రేవులకు తెలియబలుపబడినది).

మహాజనోపకార సంఘము. — పచ్చయప్ప కళాశాల యజనపండితుడు సి. ఆర్. గోవిందరాజు మొదలి యారుగారు సోమసాయం కాలము 5-30 గంటలకు జార్జిటవురునందలి బోయగూడెములో నిమ్మజాతులవారిని సమావేశపడి శిలసంపాదనమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు; రైల్వే శిరస్తాదారు పి. ఇ. మదన్యన మొదలియారుగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

షేక్ స్పియరు క్లబ్బు: — ఎల్లుండి సోమవారము సాయం కాలము 5-30 గంటలకు పచ్చయప్పహాల్ క్లబ్బునకు సంబంధించిన షేక్ స్పియరుక్లబ్బు వర్గం తుక్కు త్తువము నిర్వర్తించబడును. సి. నెల్వెల్ గారు రూపక ప్రదర్శన ప్రయోజకత్వమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. ప్రాధేనరు పి. లక్ష్మీకరుడు, బి. పి. ఎఫ్. ఎమ్. యూగారగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. వెనుమ వర్తకనాటకముండి కొన్ని రంగములు ప్రదర్శింపబడును. కోరువారికి టిక్కెట్లు పంపబడును.

మునిగి చనిపోవుట: — చింతాద్రిపేట బంగళా వీధిలోనిదినించు ఆర్యురారావెడి పది సం॥ల వయసుగల దర్జీ పిల్లవాని కశేబరకు ధక్షిణపు నవ్వమునదిలో తేలుచుండగా, కడచిన గురువారము సాయం కాలము కనుగొనబడెను. సమాచారము తెలియగానే పోలీసువారి కశేబరమును వైకితీసిరి. పిల్లవాడు డాటలాడునందగ్గమున పడి మునిగిపోయి యుండునని యూహించబడినది. బహుశా ప్రమాదవశమున మునిగి చనిపోయి యుండునని మరణవిచారణలో గ్రంథస్థము చేయబడినది

శ్రీగంధిదంపతులు. — నిన్న తెల్లవారి 9 గంటలకు శ్రీగంధిదంపతులు నెల్లూరినుండి కలకత్తా మెయిలు ట్రెయిను మీద మరలివచ్చిరి. జి. పి. నటేశన్ కంపెనీవారి కార్యస్థానమున దక్షిణాఫ్రికా సమాజము చెన్న పురశాఖవారు ఆసాయం కాలము 5 గంటలకు సమావేశమై సభగావించిరి. 6-30 గంటలకు నుగణవిలాససభవారు శ్రీగంధిదంపతులను గౌరవించునిమిత్తము విక్టోరియాహాల్లో నొక నాటకమును ప్రదర్శించిరి. రాత్రి 8-30 గంటలకు నటేశనుగారితోనూడ శ్రీగంధిదంపతులు బెంగళూరునకు తైలుజేటివెల్లిరి; వారక్కడనుండి తిన్నగా బొంబాయికి వెళ్తుదురు.

తిరునల్లిక్కేటి పట్టణసహకార సంఘము. — ఇదిగలలో నిడివెట్టబడిన సాధారణసభ్యులసభ రేపాదివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తిరునల్లిక్కేటి అరుణాచలాచారివీధి 83 నెం. ప్రధానకార్యస్థానమున సమావేశమగును. అప్ప డ్దీక్రిందివిషయములు చర్చింపబడును: — 1913-వ సం॥ త్వరపు బ్యాంకుపక్షిటు నామోదించి డివిడెండును ప్రకటించుట. (2) 1915-వ సంవత్సరము జూను నెల 30-వ తేదీతోను డిసెంబరు నెల 31-వ తేదీతోను సంవత్సర సంవత్సరములకు గౌరవాగ్ధ సంగ్రహి నెన్నుకొనుట.

గ్రంథస్థికారము. — ఆకల్ల సత్యనారాయణగారు రచించిన "జయదే" పురుషివృత్తనాటకమును, "బాణాసురయుద్ధ" మను పదమును మూకార్యపాసము చేసెనది.

వృత్తాంతములు

కృష్ణతూర్పుదెల్లారాయనలు. — వీనిలోకి కచ్చెడి నెల 15 వ తేదీని నీరు విడువబడును. నీరు వదలి వెట్టివలెను వార 48 గంటలవఱకును కాలువలలో పడకల విరాఘటముగా నడచుటకు వీలుండదు.

అన్న దానము: — " ఏలూరు అన్న దాన సమాజము ద్వారా అన్న సంతర్పణచేయుటకుగాను బెడవాడనివాసులకు మహారాజశ్రీ సాదాగరు ఆబ్దుల్ కరింబేగు ఆండుసచ్చి వారు ఈనెల 1 వ తేదీని 5-0-0 (ఏబదిరూపాయలు) ధర్మమొసంగినందులకు వారి యాదార్యమునకు సంతయును అభినందించుచున్నాము" అని సమాజపు నెక్రటరీ, గడిమెట్ల నుబ్బారావుగారు వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక యాంధ్రదాత: — శేలంజిల్లా హానుమంతు లాకా ముఖాసివారంయూర గ్రామమునగల శ్రీయంత బి. కె. దేవయ్యగారును ఆ. మునిసామప్పగారును, మైసూరుగవర్న మెంటువారిచే అనికల్లు గ్రామమున స్థాపించబడి కర్తా గారమునకు పదివేల రూప్యముల విలువగల తమ శ్మశంతర్ధనమును సుచితముగా విచ్చివారు. ఈధనమున గవర్న మెంటువారిచే కర్తా గారము స్థాపించబడి విద్యార్థులకు శేత, కృషి, మానవని మున్నగు విషయముల గణపబడును. ఈగ్రామమున స్థాపింపబోయెడి సంస్కృత పాఠశాలకై 500 రూప్యములు విరాళ మొసగివారు. ఇట్టి విద్యార్థిహాను లుండు నిక్కాలమున దేశమేల బాగుపడదు.

పూర్ణ వార్తలు: — పూర్ణ నోలూరు తాలూకాలోని పెద్ద గ్రామములలో నొకటి. చిరకాలమునుండి యిక్కడ పఠనముం దిర మొకటి స్థాపింపవలెనని తలంపుండెడిది. ఈనెల 6 వ తేదీని గ్రామములోని పెద్దలందరును నొకసభగావించిరి. పఠన మొదలమునకు ఆరుగురు పెద్దలు యావజ్జీవక పోషకులుగ వర్తించుటను, పత్రికలను, పుస్తకములను అందరిచేత నుచ్చితముగ చదివించుట వీరి ముఖ్యోద్దేశము. వీనివలన సంఘభావమును మనోవికాసమును గలుగునని వీరు బాగుగా గ్రహించిరి. అందరును నేకగ్రీవముగ శ్రీయంత లోకమాస్య గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారిచేరు ఈమందిరమున కిటుట యెంతయు సంతసము కలిగించింది. 6 తేదీని మా గ్రామమున ఆంధ్రమహాజనసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని విశాఖపట్టణముపంపుటకొకసభ మురా. శ్రీ తోట వెంకట్రామయ్యగారి యాదర్యముక్రింద గావించబడెను. 6 గురు పెద్దరయితులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆంధ్రోద్యమమునుగూర్చి కొంత ప్రసంగముజరిగెను. మ. రా. కల్లిచిట్టి అబ్బాయిగారు మొదలగుగారు ప్రముఖులు మాయుద్యమములకు తోడ్పడి మమ్ము ప్రాత్యాసాపరచినందులకు మిగుల స్తకనీయులు.

నోటీసు.

మదరాసు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్

1915 సంవత్సరము మే నెల 17 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కార్పొరేషన్ ఆఫీసు మందిరములలో మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి జనరలు మీటింగు జరుగును.

చర్చనీ యాంశము లీక్రిందివిధముగ నుండును.

1. స్టేడింగు కమిటీవారు 1915 సంవత్సరము ఏప్రియలు నెల 16, 30, తేదులలోను, మే నెల 14 తేదీనను చేసేయున్న తీరుమానములలో కార్పొరేషన్ వారి ఆలోచనార్థమయి గుర్తుపెట్ట బడియున్న విషయములు.

2. 1915 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలల తాలూకు పనులనుగురించిన స్పెషలు యింజనీయరు గారి రిపోర్టు.

జనరల్ డిఫార్మెంటు } జి.సి. మొర్రీసె }
5. మేయి 1915 } గవర్నరు

నెల్లూరు సభలు.

(నూస్వకీయ విలేఖరుని వద్దనుండి.)

౧౯౧౪ తీర్మానము "సి" యందలి "ప్రదేశమునుండి తాను ప్రతినిధిగా రాగోరుమన్నాచో ఆ ప్రదేశముండే కాపుర ముండవలయును....." అనువాక్యము విషయమయి మంచి మరుపు అయిన చర్చ జరిగినది. వేరూ రామేశ్వరముపంతులు గారు "ఆ ప్రదేశములో గాపురముండవలయును" అను మాటలను తొలగించి వేరువలయునని. ఈ వివాదము చాలభాగము చెన్నపురిలో గాపురమున్న లాయరులకును, రాజధానియందలి రవోటులనున్న లాయరులకును సంబంధించినదనుటలో తిప్పించుచు చెన్నపట్నముం దున్నవారికి, చుట్టూ గానుండుటవలన గొప్ప ఆర్జనముండవలయును. తమ జిల్లాల ప్రాతినిధ్యమును సహితముండవలయును. బయటి పట్టణముల లాయర్లు ప్రజలలో తిరుగుచు, వారి మంచిచెడ్డల జూచుచు, వారి కాపత్యాల ముందు సహాయపడుచు, అనేక విధముల వారి ప్రతినిధులముగా నుండుటకు తగినవారము; మేముగాని; గౌరవనీయులు! అను విరుద్ధులపాదనలపై సమయమున చివ్వుకు ఈ చెన్నపట్నపు వారు చచ్చి ప్రాతినిధ్యత్వమును తన్నుకొనిపోవుట న్యాయమా అని అడుగుచున్నాడు. ఈ తగవు సుసారపుతగవు. అన్నదమ్ములది. పితరులను పంతులనుటకు సంబంధించినది. కాని లాయర్లు లాయర్లు తల్లీడుట వింతగా నుండెను. సభావేదికపై నున్న మహానీయులు చెందుభాగము లయిరి. (1) మదరాసు వారు (2) ముపునల్ వారు. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెన్నపురిలోనున్న సేమి మధురప్రాతినిధ్యమునకు దగదా? శర్మగారు, విశాఖపట్టణమునకు గూడదా? మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు చెన్నపురికి రేపు మోక్షార్థముకీగా వచ్చిన యెడల (గోఖలే అంతవాడని అనిపించుకొనినవాడు) ఉత్తర జిల్లాల ప్రాతినిధ్యమున కనర్తుడయి పోవుట కేవలము ఆ న్యాయముగాదా? గోవిందరావునయ్యగారిగతియేమి? ఇంకొకరు: దులో కామన్న సభా ప్రతినిధులు వారి నియామకలలో గాపురముండవలయుననిలేదే. ఇదియేలానిదేలయిందవలయును. మనము చూడవలసినవిషయము ఉత్తమోత్తములయినవారు, తీక్షణబుద్ధిలముగల వారు ఈ నియమమునుబట్టి పనికిరానివారుగా నుండుట దేశమునకునష్టముగాదా యని తీర్మానము నుపపాదించిన వేరూ రామేశ్వరముపంతులుగారు మచ్చటించిరి. ఈ పొడుపులు తునికిపాట్లు పడుచున్న బయటి పట్టణపు లాయరులకు మరుగుగా తగిలినవి. తలపాగలనునవరించిరి. ఉత్తరీయములను బాగుగా వేసికొనిరి. చాచిన కాళ్లను దగ్గరకు లాగి కుర్చీలమీద సరిగా కూర్చుని రామేశ్వరముగారింక ఎన్న పోటును పొడవ వలసి యున్నాలో అని కండ్లను చక్కగా తెరిచి ఆయన వయపుననే చూచుచుండిరి. రామేశ్వరముగారి సవరణమును గురించి నుమారు అయిదుమంది లాయరులే ప్రశ్నించిరి. "సభ్యమూర్తిగారు రామేశ్వరముగారు చూసిన చెన్నపురి ప్రమాణుల కొక కళ మించినవారు కాకున్నను సమానమయిన వారి సేవకుండిని జిల్లాలలో జూపవచ్చుననిరి. చెన్నపురిలో కాపురముండి మోక్షార్థము ప్రాప్తి ను చేసికొనుచు అధికముగా డబ్బు సంపాదించవలయుననువారు, ప్రాతినిధ్య గౌరవమును మామోసినవలయును. సంవత్సరము పొడుగునకు కష్టపడుచు యొకరు, ఫలమునుభవింపమిది యంకొకరుండుట ఆ న్యాయమని స్పష్టముగా జెప్పిరి.

నెల్లూరు జిల్లావారును, పుస్తకము పట్నమునను వారును అను కంటకటరంగ రావు గారు లేచి మీరు మీరు ఫలానివారిని, మీజిల్లా వారిని ఎన్నుకొన వలయుననుటలో మాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగమని తెలుగున ప్రబోధించిరి. ఇంకొక ప్రతినిధిలేచి ఒక్కొక్కప్పుడును కూలమయిన ప్రతిభిధి లభించవలయు, జిల్లాలలో తగవుల వలన చెండుకుత్తలేస్తే ఇద్దరు ప్రతినిధులు తగవులాడినప్పుడు నిష్పక్షపాతిగానుండు చెన్నపురి ప్రతినిధి వీరద్దరికీకాకుండ తా నాప్రతినిధిగా నుండవచ్చుననియు జెప్పిరి. ఈ మాటలు ఆగ్రిహకాణములయినవి. ఏలూరు చుట్టుగారును, కూర్మా శంకట రెడ్డినాయుడుగారు లేచి కష్టములు రయితులకు వచ్చునప్పుడు ముందుగా రిజిస్టరునోటిసిచ్చి రావని తెలుగున చెప్పి నప్పుడు సభ్యులు పకపకనవ్విరి. ఇంకొక ప్రతినిధిలేచి, ఒక్క జిల్లావారికి క్షేత్ర వచ్చిపోవచ్చును, చెన్నపట్టణమువారి కదుపు నిండవలయునా యని యడిగెను. ఒకరు ఒక్కొక్కప్పుడు జిల్లాలలో తగవు ప్రతినిధులు దొరకరనియనగా, అట్టి దుస్థితి చెన్నపాదాని జిల్లాల కీషిషువరకు పట్టలేదని యంకొకరు డివిడి

ఒకరు జిల్లాలనుండి వచ్చు ప్రతినిధులు జిల్లాధికారులకు భయపడవలయు, వారికి స్వాతంత్ర్యముండదనియు జెప్పగా యంకొకరులేచి చెన్నపట్నమునుండి గవర్నరులను కానియు మెంబరులను, మోక్షార్థములను జూచుచున్నారామనో, గౌరవ విరుద్ధములనో ఆఖిలపించుచు త్వరగా స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొని వికారములకుపాలగుట కుక్కువ అవకాశముగలవారు చెన్నపురివారేయని మోమాటునుపడక యాడిపోనెను.

గౌ. అగ్రాసాధిపతిగారు చెండుపత్తులవారును, చెప్పవలసిన ప్రత్యంశమును జెప్పటచే తాము మాటలాడ వలసిన యవసరము లేదని కాని వోటు నిచ్చునట్లుడిదిబాగుగా విచారింపవలసిన వ్యవహార మనిరి. రామేశ్వరముపంతులుగారి సవరణ కనుకూలురు చేతులెత్తుడనగా ఎత్తినవారందరును మదరాసు న్యాయవాదులు న్యాయతి సుబ్యారావుగారు, వేంకటరంగరావుగారు. సవరణలేకుండ తీర్మానమున కనగా మిగిలిన ప్రతినిధులందరు చేయొత్తిరి. సవరణ యోడింపబడెను.

మతవిద్య.

హ్యునెంటు పెటర్సెంటు తీర్మానము తరువాత నియుక్త ప్రతినిధులవలన హోరాహోరంగా జరింపబడిన తీర్మానము పడవది. గవర్నరు మెంటువారి వద్దనుండి గ్రాంటునుపుచ్చుకొను యేపాతకాలలోనయిన మతవిద్యగలపండిత్యము ఆమతవిద్య తమ కవసరములేదేని విడ్డబ. తల్లితండ్రులుగాని, గురుకులుగాని వారి ప్రార్థనలకును, మతవిద్యా శిక్షణమునకును బంపనవసరములేదని ఈసభవారి యభిప్రాయమయియున్నది.

ఈతీర్మానము నుపపాదించుచు శ్రీగౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గంభీరోపన్యాసమును జేసిరి. ఈతీర్మానమును చెన్నపురి కాననరీయ్యగారు దాముకెచ్చుటకు ప్రయత్నింపగా క్రైస్తవ మిషనరీలు మొదలగువారికి ప్రతినిధులయిన దగుటవలన ఇండియా గవర్నరు మెంటువారే ఈ వ్యవహారము విషయమును చర్చ కూడిదని అనేక కత్తిరముల క్రిందట విచ్చించిన వారగుటచేతను తీర్మానము ప్రవేశపెట్ట గూడదనిరి. అందుచే ఈసభతప్ప వేరొక మార్గములేక మియభిప్రాయమును గవర్నరు మెంటువారికి తెలుపవలయునని మియెడటికి వచ్చి యున్నాను. ఇంగ్లండుదేశముందు రోమనుక్యాథలిక్కునూలులకు ప్రాప్తెంటెలు పంపబడినవో వారి మదభోతకాల మప్పుడు ప్రాప్తెంటెలు బాలికాబాలకులను ఆక్లాసుకువెళ్లనవసరములేదని ఆగర్నరు మెంటు వారు ఆజ్ఞ నొసంగియున్నారు అదే విధముగా ప్రాప్తెంటెలు మత బోధకు రోమను క్యాథలిక్కులు తమబిడ్డలను పంపరు. ఇండియాలోనున్న యూరోపియను పాఠశాలలలోను ఈవాడుకను ఆచారమునందుగవర్నరు మెంటువారు పెట్టిరి. మన మిప్పుడు డుగునది యూరోపియనుల కనుకరించుచున్న సిస్టయమే హిందూ మహమ్మదీయ బాలికాబాలకులకును అన్యయించునట్లు చేయుమని ఒక్క చేపుని ఒక్క ఈశ్వర కుమారుడగు యేసుక్రీస్తును ఆరాధించు ఈ వివిధ క్రైస్తవ తరగతులవారికే మతవిద్యాశిక్షణమందు హిందూదేశముందు సయితము స్వాతంత్ర్యమొసంగబడగా వారికి భిన్నమతస్థులయిన హిందూ మహమ్మదీయుల కీమధికారముండుట కేవలము న్యాయముగాదా? గవర్నరు మెంటు గ్రాంటులు ప్రజల పన్నులవలన నొసంగబడుచున్నవి. పన్నుల నిచ్చువారు. తమకు మతవిద్య వద్దు అనుకొని కామ నేదేశముందయిన గలిగి యున్నారు. నా కిష్టములేని మత విద్యను నీపాఠశాలలో నీ వేల వాబిడ్డకు నూరిపోయవలయునా? ఎవరి యంతరాత్మ ఎట్లు ప్రబోధించునో దానిప్రకారము నడచుకొను స్వాతంత్ర్యము ప్రతి రాజ్యములోని వ్యక్తికిని స్వాతంత్ర్యగౌరవార్థమై యుండవలయును. అట్టి స్వాతంత్ర్యగౌరవము నశించి పోవుటయే ఈ దేశముందు మతసాంఘిక రాజకీయ హైన్యమునకు గారణము. స్వాతంత్ర్యపత్యముగల భారతీయు లంద రీ తీర్మానమునంగి కరించెదరుగాక యని శాస్త్రి గారనిరి.

కె. ఎస్. అయ్య అయ్య, ఎ. పి. శాస్త్రి, కర్నూలు ఏకాంబరయ్యగారు ఈ తీర్మానము వలనని అయ్యఅయ్యగారు ఈతీర్మానము హిందూమతపు అసహిష్టత నుద్ఘోషించి హిందువులకు సిగ్గున గలుగజేయుచున్నదనియు, అన్ని మతములను, అందడ ప్రజలను సరిసమానముగా చూడవలయునను హిందూదేశ వేదకు సంఘాధి పులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తీర్మానమును దెచ్చుట మరలత లజ్జాకరమనియు జెప్పినప్పుడు సభికులు శ్రీహోవేతులయి అయ్యగారిని మాటలాడకుండ

నీకేసిగ్గు, నీకేసిగ్గు. కేకలువేసి, ఈలలుగొట్టి, అల్లరిజేసిరి. సభాధ్యక్షు లీసమయమున నిలబడి ప్రతిపక్షుని అనాదరణ జేయరాదని చెప్పగా అప్పుడు కేకలు ఆగెను. అయ్యరు గారు పొడుచుచు అడిగినమాటల వలన మత్తును పోగొట్టి మంచి ఉద్దేశమును గలిగించు చక్క జలుగునని అందరును ఆతురతతో విన మొదలిడిరి. అయ్యో, క్రైస్తవ మిషనరీలు వారి విద్యాలయములవలన దేశమునకు మహాపకారమును జేయుచుండగా, అనేక సంవత్సరములనుండి వారి బైబిలును మనము చదువు చుండగా, అందువలన క్రైస్తవులయిన వారు విశేషసంఖ్య లేకుండగా ఇప్పటి కీశాస్త్రిగారు వచ్చి మన ఆత్మగౌరవమునకయి వారిమతవిద్య వద్దనుట కృతఘ్నులగాదా, మిషనరీలువారి స్వంతదేశమునుండి తెచ్చి యిక్కడ వ్యయముచేయుచున్న లక్షలకొలది రూప్యములతో ఈగవర్నరు మెంటు గ్రాంటు సముద్రములో కొక్క నీటిచుక్క గాదా? వారి మతవిద్యాబోధనము జలుగునప్పుడు ఆ క్లాసుకుమాత్రము వలదుట. తరువాతి క్లాసులకు పంపవలయునట. ఇది యసంగతము గాదా? క్రైస్తవ విద్యాలయము లన్నియు మూయుబడి నవో ఈ దేశములో అనేకలక్షల బాలకులకు చదువులేకుండ పోవును. ఈ దురదృష్టమును నివారించుటెట్లు? అన్ని మతములకును మూలాధారముగ్రాము లొక్కటయినప్పుడు క్రైస్తవ మతమని ఎన్నిక పెట్టుట యెందుకు అని ఎడటి కేవలము వాదించుచున్నాడు.

శాస్త్రి గారికిమువా రిట్లనిరి. క్రైస్తవులు చేసిన, చేయుచున్న యు పకారములకు మనము కృతజ్ఞులము. గవర్నరు మెంటు సహాయమును గ్రాంటుల మూలకముగాదీసికొను న్యూలులకుమట్టుకే ఈతీర్మాన మన్వయించును. క్రైస్తవమత వ్యాపనకయవచ్చు క్రైస్తవ మిషనరీలు గ్రాంటుతీసికొన కుండిలేని వారికాలలలో వారియిష్టముగా మతవిద్య జెప్పకొన వచ్చును. ఈ హిందూదేశమున క్రైస్తవులు హెచ్చుగా నుండి, మహమ్మదీయులు, హిందువులు తక్కువగా నుండి, వారి మతవ్యాపనమునకయి హిందు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవ బిడ్డలకు వారిపాఠశాలలో కొరా నును వేదమును నూరిపోసినవో క్రైస్తవు లేకుండురు? క్రైస్తవ మత వ్యాపనానికి గౌరవీయమైనదే కాని తల్లితండ్రులకు తమ బిడ్డల కేమత విద్య జెప్పవలయునో ఆ అధికారమును ప్రస్తుత పద్ధతులు తీసివేయుచున్నవి. గాన నాగరిక ప్రభుత్వముక్రింద నట్లు చేయబడరాదు. మా బిడ్డల కీమతవిద్య వద్దు అను తల్లి తండ్రుల బిడ్డలకు క్రైస్తవ మతమును బోధించు మిషనరీలలోనే మత అసహిష్టత గలదు. గాని హిందువులలో గాని హిందూమతమునందు గాని లేదు. వాణియనబడిలో మహమ్మదీయ పాఠశాల, నాగపట్టణముందు హిందూ విద్యాశాల, మదనపల్లిలో బ్రహ్మజ్ఞాన కళాశాలయుగలవు. అచ్చట ఇష్టమున్న జునీ జుతులు తమ బిడ్డలకు వారివారి మతములోనే మత విద్య చెప్పించు కొన వచ్చును. క్రైస్తవులు హిందువులకు వేదము, మహమ్మదీయులకు కొరాను వారిపాఠశాలలో జెప్ప నచ్చెదరా? అన్ని మతములకును మూలాధార నూత్రము లొక్కటయినప్పుడు క్రైస్తవులే తమకాలలో హిందూమహమ్మదీయమతవిద్యను బోధించుటకు ఒప్పుకొనరాదు. క్రైస్తవులు తమ విద్యాలయములను మూయుదురనుట వట్టి మాట వారు వారిపన్నుకీమకయి విద్యాలయములను, క్రైస్తవాలలు నగయిరాలను స్థాపించిరి. లోకమునంతయు క్రీస్తుకయి జయింపవలయుననువారు ఈచిన్ని కారణముచే కాలలను మూసికొనెదగనుటభ్రమ. ఒకవేళ వారివిద్యాలయములు మూయబడెనేని విద్యగావలయునని జనుబుద్ధిగిలించు దినములలో జనులేకొత్త విద్యాశాలలను తెరవగలరుగాని విద్యావ్యాపక మగదు. మానవనీతిని గాపాడుటకు, తల్లితండ్రులకు వారిబిడ్డల మత మేగిగానుండవలయునో, వారేదీ నేర్చుకొనవలయునో, ఏది కూడవో నిర్ణయించుటకు ఈతీర్మాన ముండవలయునని వాదించిరి. అగ్రాసాధిపతి వోటులనుడిసికొనగా 144 మంది తీర్మానమున కనుకూలముగను 14 మంది ప్రతికూలముగను వోటిచ్చుటచే ఆమోదింపబడెదది.

రాష్ట్రీయ సంఘసంస్కరణ సభ.

ఈ సభలో నంగీకరింపబడిన తీర్మానములలో చెండు ముఖ్యమయినవి. మొదటిది గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రజస్వల సంకీర్తన వివాహశాసనమును గురించినది. శ్రీనివాసయ్యంగారు సహేతుకముగ నుపన్యసించి కానశాసనశ్రుతము శరతలామలకముగ బోధించిరి. అసివిసెంటుదొర సాని తన సహజ నాన్మతితో కానశాసనముగను నుమారు 3౦ నిమిషములుపన్నునంది కాలాదితమును న్యాయమును దోచుకొని

మును నగు సంస్కారములను హిందూలు చేయనిది ఆ బాధితుల మాత్రావశ్యమును గురించి ఘోషముగ జెప్పెను. ఈ కాసము కాస్తానుకూలము కాక యును విషయమును గురించి పండితులనే కొట్టుకొనుటకు కదిలిపెట్టడమే. తాను బాల్యవివాహములను జేసెడిట్లు నాశనమగుచున్నదో శరీరము లెట్లు పాదగుచ్చునో జవాబు అంకితబాధితుల వినా శమముగనుంచి ఎట్లు సహస్రముఖముల నుద్ఘోషించుచున్నారో జెప్పవలెను. భర్తతో సంసారముజేయుటకు శరీరముకూలముగా శరీరసిద్ధిలో, బాలికలు చదువుకొనవలసిన దినములలో తల్లులగుటలను వారిలోకాలమరణములు వృద్ధియగుచున్నవి. ఇందుచే 15 మొదలు 25 సం॥ముల కంటకు స్త్రీలలో చావులు హెచ్చుచున్నవి. ఈదేశమందు పురుషులకంటె స్త్రీలసంఖ్య తక్కువ. ఈవిధముగా మరణములు హెచ్చయ్యెడిని బాధితుల వినాశము నిరభ్యంతరము. 500లవాడును చిన్నపిల్లలనే పెండ్లియాడి, శోధనమును త్వరగా జేసికొని, ఆపిల్లపయిని తెనుక భార్య కదిలిపెట్టిన పిల్లలభాగమునుజేసి, ఆపె ఆకాలమరణము నకు కారణభూతుడగుచున్నాడు. పెండ్లియైనంతమాత్రమున దుష్టుగముగత పనిబాలికల నిరభయముగా దౌర్జన్యలాత్రాచరమునకు లోబడుటచే దేవునికి దూరులయి, హిందూమత ధర్మములను దూషించుటయేగాక, ఆమతమును లోకపరిహాసమునకు బాత్రము జేయుచున్నారు. సవాతస ధర్మముని విజ్ఞప్తివారు పూర్వకాలపు విదూషిణులు బాల్య భార్య లో, యుక్త వయస్సు వచ్చిన తరువాత స్వయంవర వివాహములు జేసికొనినవారో చెప్పదగినది. మీలో నలువదిసంవత్సరములు నిండకపూర్వమే వార్ధిక్యము రావడంబడుననిన, బాల్యభార్యల మరణము లాపవలయుననిన, పసిబిడ్డలచావులు తగ్గింపవలయుననిన, స్త్రీలు పూర్వస్త్రీలవలెనే నిజయైన సహధర్మిణులుగావలయుననిన, హిందూమతము లోగోధారకము కావలయు ననిన, రక్షణస్వలా వివాహములను జేసి, స్త్రీలకు బాటగాదిదగ్గఱిసి, ఆర్థాంశులనుగా జేసికొనుడు. అట్లుకాక ప్రవృత్తిధర్మములను గామినిని గామినిగా నాచరియింపబడితే ఆలలు ఇందమిదగ్గఱిని. ఏరీతిని విచ్చిన్నములగునో ఆరీతినే మోక్షమువిచ్చిన్నములు గావింపుడు. ప్రవృత్తిధర్మములు ఇతివగోడలు. ప్రతిఘటించువాడు తలను బ్రదక్షిణజేసికొని చచ్చును.

తనకడుపునట్లున బిడ్డను రక్షణస్వలానంతరవివాహము చేయవలయునని తండ్రియిచ్చమేని అట్లుచేయుటకును, ఆబిడ్డను బుట్టుబిడ్డలు వారసులని పిలువబడుటకును తల్లితండ్రులయొద్దకి వాను వారసులగుటకును ఈకాసన ముద్దేశించబడినది. బహుళ సంఖ్యాకుల కనంగీకారమయినను అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులు పాటించబడవలయుననుట ధర్మశాస్త్రమునందు మొదటిసూత్రము. ఒకరికి నిర్బంధ మిచ్చటము కాదు. అసహాయులను రక్షించుట ప్రభుత్వముయొక్క కర్తవ్యముగాన ఈకాసన మంగీకరింపబడవలయును. పూర్వపుస్త్రీల గౌరవమును గాపాడుట కయినను సభవా రంగీకరించెదరు గాక యని నెలవిచ్చిరి.

దెసెంటుదొరసానిగారి యుపన్యాస మయినతరువాత ఇందుకు ప్రతిరోధు లందరని తలంపబడినదిగాని “రక్షణస్వలానంతరవివాహము లంగీకృతములు”అను మాటలనుంచి “గర్భ మెంటువారిని కాసముచేయుదని కొరవలయును” అనుమాటలను తినివేయవలయునని కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు గంభీరపద్యమును జేసిరి. పాశ్చాత్య డిక్షనరీలగు గవర్న మెంటు వారిని కొరకొనవలయునని కాల్గొనడనేపటి, వారిని అంగీకరించుట జేయవలయుననుట ఈయన వాదసారాంశము. సత్యముగ్గిగా రీపరణను బలపరచిరి. గౌ॥ శ్రీరామకృష్ణ గారు రాక్షసములకు సముక్తముగా జవాబిచ్చిరి. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వముక్రిందనుండి దాని కష్టములను గాని ముఖములను గాని అనుభవించు చున్నవారు ఈ దేశపు పాశ్చాత్య ప్రభుత్వమును ఒక్క కష్టమును తొలగింపు డనుటలో తప్పేమని యడిగిరి. ఆ పాశ్చాత్య ప్రభుత్వముతో పూర్తిగా కాసమును సంబంధమును తెంచుకొనిన పిమ్మటగదా ఇట్టి వాదములలో పటుత్వ ముండుననిరి. కాని కాససభలో ప్రజేపెట్టినది దేశీయము. అందు సంఖ్యాధికత గలవారు దేశీయులు. అందుచే కాసము చేయ మయినదే యగును. దాని అంగీకారము దొగతనమును... నిర్వహణముగూడ వారిదియని చెప్పిరి. చల్లా శేషగిరి రావుగారు తీర్మానము నెదిరించి వజ్రహిందూలాశ్రయము వ్రాసినట్లు మాత్రమే, పాశ్చాత్య దేశీయులచే నెల కొల్పబడిన వ్రాసినట్లు కెక్కడుండినప్పుడు ఇట్టి చట్టములు కాససభలలో వెట్టుకుండు

కాలమునచ్చునని. నలుగురుతప్ప తీర్మాన మందర సభ్యుల చేత నంగీకరింపబడియెను.

సభాధిపతి తన ప్రారంభోపన్యాసములో, చట్టమున సరము చర్చించలేదు. ఈచర్చ జరగవచ్చుట కాసము అనసరమని తన యభిప్రాయమును తెలిపి.

రెండవ తీర్మానము.

సంఘ సంస్కరణమును గురించిన తీర్మానములను జేయుటకు కొన్ని సంఘములను రాజధానియందంతటను స్థాపించి వాని క్యవహరములను తెలిసికొనుటకు ఒక పెంట్రో సంఘమును మదరాసులో స్థాపింపవలయునని కందస్వామి శెట్టిగారు పాదించిరి. కాశీవాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ తీర్మానము మొట్టమొదటిపర్యాయ మీ సంతకమే ప్రజేపెట్టబడినది. “సంఘసంస్కరణ సమాజము ఏచోటలో 1861 దినములు నిడించి మూడుదినములు సభలు జలుగునప్పుడు మేల్కొనుచున్నది. కొంతనిరతు సంఘ సంస్కరణము వృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్నదనినచో, అక్కడ స్వలాభమునకో, ఇతరత్రే కదిత్తుతోనోజేయుఅనుష్ఠాన సంస్కర్తలయినవారిది అట్టివారినితిగతులు, కష్టముఖములు తెలిసికొని,కావలసిన సలహాను, సహాయమును జేయుటయి యిట్టి పెంట్రో అసోసియేషన్ అత్యంతసరము. సంఘసంస్కరణమును వ్యాపింప జేయుటయి అనుష్ఠానిక సంస్కర్తలలో జాలమందిరి దేశ సేవకులనుగా జేయుటయి మన కర్తవ్యకర్మ” అని శ్రీపంతులుగారు మనవి జేసిరి.

ఈ తీర్మానమును క్రియార్థమగుగా వెచ్చుటకు ఒక సంఘ మేర్పడుచుండినది. అందు శ్రీయ్యులు కందస్వామి శెట్టి, నాగేశ్వరరావు పంతులు, బోగయ్యపంతులుగారు,ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు మరొకందరు సభ్యులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

జూరలు.

వీలెక్కువలకు ప్రకటన. బాటసారుల కష్టములు, స్వగ్రామవాసి, దేశాభిమాని:— సంతకములు శేపు. మోతే గంగరాజుగారు— గమచేసి తెలుగుసంపుడు. ఇది తెలుగుపత్రిక.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

అయ్యా! నేటిదినమున సాయంకాలము ౧౪ గంటలకు మా పుర మందరమున ఆంధ్రవిద్యార్థి సభకుగూటించి మ-రా-రా-శ్రీ, ధారాద్ రామమోహరావు గారి యధ్యక్షతక్రింద, మా పుర విద్యార్థులు సమావేశమయి యీక్రింది తీర్మానములను గావించిరి. ౧. ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ విద్యార్థుల పుష్కలస్థితికి సహాయము చేయగలదు గాన నాసభజనుల యావశ్యకము. ౨. విశాఖపట్టణమున ఆంధ్రమహాసభ జలుపకుకాలమునందచ్చటి ప్రముఖులతో నివిషయముల గురించి నిపులముగ నాలోచించుటకు తక్కువగ ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘముల పక్షమున వచ్చుట విద్యార్థులలో గలసి యా విషయమున బ్రతుక్కించుటకు నిచ్చుటనుండి ప్రతిరోధుల బంపుట యావశ్యకము. సభ్యుల యనుమతిగలననే నిక్రిందివిద్యార్థులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ౧. శేషమర్రి వెంకటేశారావుగారు, ౨. ఆచంట పరబ్రహ్మయ్యగారు, ౩. అంజే నుబ్బారావుగారు, ౪. చింతాభిమతంకరముగారు.

గిరిగిపాటి ఆంజనేయ సూర్యప్రకాశరావు.

ii (వి. ఆర్. జగపతి వర్మగారు)

విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగా సభజేసికొనుటలను చాల లాభములకలవు. నేటివిద్యార్థులే బాబోవు ఆంధ్రనాయకులను సంగతి ప్రతివారును అంగీకరింపవలసినదే! ఏబదిసంవత్సరముల క్రిందటి మనయాంధ్రసంఘముయొక్క స్థితిని గమనింపుడు! ముప్పాసంవత్సరములక్రిందటి స్థితిని గమనింపుడు!! నేటిస్థితిని గమనింపుడు!!! ఒకవిషయమును మనయాంధ్రవిద్యార్థులకే గాదు హిందూదేశములోని ప్రతిబాతియ విద్యార్థులకును మాతృభాష నిర్బంధ పఠనమును విధియుచున్నారేగాని విద్యార్థి లోకము బాగుపడనేరదు. అధ్యభాషలో ఎంతవక్రముగా, ఎంతపాతవుగా, బోధించిన విద్యార్థి అవిషయమును మాతృభాషలో గ్రహించగలిగియుండు గ్రహించజూడు. ముమ్మాటికి గ్రహించజాలడు. ఇట్టికష్టము విద్యార్థులకు తెలిసియుండు సీతులకు తెలియజాలదు. హామీగా కుర్చీ మీద కూర్చొనుచు, ఏవోనాలుగు ముక్కలు అధ్యభాషలో బోధించు మన యం. ఏ. వి. లకు గాని ఉదయింపకుగాని యిట్టివిషయములు తెలియనేరవు. తెలిసినను వారంతులకు తగిన పరిహారముల నచ్చేపింప

జాలరు. ఎవరు కష్టములొనరునో వారికే తగిన మార్గములు కొంతవర్షజేసిన పిదప తెలియునుగాని అనాటి కానాడు మొక్కు దీర్చుకొనుటకు హిందూదేశములు చేయు వారికేమి తెలియగలదు? మాతృభాషను బట్టి రాష్ట్ర విభాగము, పరిపాలన, కావలసిన నేయాంధ్రుడు విద్యార్థి మహాసభ యావశ్యకము. మన గలద? ఇప్పుడు విద్యార్థులు కొరునిది కూడ అంటియే. వారికి రాజకీయాందోళనతో నవనరములేదు వారు కొరునదెల్ల మాతృభాషలో ఉచిత రీతిని తమకు విద్యాభివృద్ధి కలుగజేయదనియే. అంతమాత్రముచేత కట్టవాల్సియుండు ప్రభుత్వమునా రంగీకరింతురా యను వారు కొందరుండును. కాని ఆంధ్ర విద్యార్థులు, ఆంధ్ర నాయకులు గూడ నేకగ్రీవముగా కొరునపును ప్రభుత్వమునా నిశ్చయముగ నంగీకరింతురు. దేశీయుల కోరికలను తీర్చుటకు మన ప్రభుత్వమునా రెపుడు సంసిద్ధులై యుండునని వారి రాజనీతియే చాటుచున్నది. ఆ కాగణము చేత ఆంధ్ర మహాసభతో పాటు ఆంధ్ర విద్యార్థి సభ పూర్తి సంవత్సరము జరుగునటుల చేసిన లాభమున్నది. కాని రాయప్రోలు ముఖ్యగావుగాయి చావినటుల విద్యార్థులు జేరుగా చేయుట గాని ఆంధ్రనాయకు లీ భారము వహించ లేకపోవుటగాని అనుచులు. రాబోవు నాయకులను తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించి ఆంధ్రోద్యమ నాయకుల కార్యములు జేరగొని వృద్ధికి నై జములై యుండ జాలవు. ఇట్టి విద్యార్థులు వలన నాయకులకును విద్యార్థులకునుగూడ చాలలాభమున్నది.

శ్రీమంతసభల సుధరింప యిచ్చింపటకంటె నవనరత్నానుమతో, నవనాద్యములతో సభను జరుపుటమిక్కిలి యావశ్యకము.

ఆంధ్రవిద్యార్థుల సభయిన దత్తమండలముల విద్యార్థులు కూడకలియుటకు పిలుస్తూదిగాని ఉత్తరసర్కారులసభయిన లాభములేదు. ఇప్పుడు వాంఛనీయులను కాదు.

ఇక చేయవలసిన కార్యక్రమ మాలోచింతుము.రాబోవు ఆంధ్రమహాసభ సభతోపాటు ఒక చిన్న చర్చాసభ జరిగించుకొని, ఆంధ్రనాయకులను మత్తుధరింపుడని విద్యార్థులు బోధవలెను. ప్రార్థింపవలెను. కొందరైనను అంగీకరింపకు మనకు ఏవననిపించుకొన్నకర్మగారి నంటిరాజకీయజేసిలో ఆగ్రాసభలో పరిగెట్టుకొని ఒకనెర మనసంఘము నేర్పడుచుకొనవలెను. ఆ సంఘమునాను తెలుగులోపాట్లను ఆంధ్రోద్యమ సభ స్థాపింపసంఘమునారాలోచించి ప్రతిసంవత్సరము, విద్యార్థులకు నెల్లదినములలో ఆంధ్రసభ నేర్పడుచు విద్యార్థులు రాజకీయాందోళనమునకు దిగకుండగనే యుండులాగున తగిన కట్టుపాట్లనేర్పరచువిధి ఆంధ్రనాయకులదెయ్యును. ఇటుల చేసిననే ఆంధ్రమహాసభ సభయొక్క యందోష ఫలింపి ఆంధ్రమత తమచంటిపిల్లల యభివృద్ధి కానందించును గాని విద్యార్థులను నిరత్నాహుపముల యెంతమాత్రము న్యాయము కాదు పిలయింప విద్యార్థుల కష్టముఖములను దెలుపు ఒక మానవత్రిక ఆంగ్లేయాంధ్రభాషలలో ప్రస్తుతమావశ్యకము. దెనము ఆంధ్రవిద్యార్థులకు తోడ్పడుకొరి!

ద్వితీయాంధ్రదేశ గ్రంథభండాగార మహాసభ.

ఈ మహా సభను నిర్వహ్యముగ నెరవేర్చుటకు మా మారు చెందు మాసముల క్రిందటి ఆహ్వాన సంఘ మేర్పరచబడినది. నన్ను ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులలో నొక్కరిగ జేర్చుకొనినట్లు తమలాలో జాలురచ్చినది. పిమ్మట ఆలోచనసభలు కార్య నిర్వాహక సభలు కొన్ని జరిగిన పటు. కాని నాకు కార్యదర్శులు తెలియజేయలేదు. కారణమేమని కార్యదర్శులలో నొకరైన అద్దంకి సత్యనారాయణ శర్మగారిని అడుగగా “నేనెవడు ఆ గృహ మెరుగని కారణమున నట్లయ్యె” ననిరి. అప్పుడు నేను నెనెవడు మా గృహమెరుగనివో సంగతులను తమలాద్యారా పిల తెలియజేయలేదని అడుగ ప్రత్యుత్తర మియ్యరెరి. అప్పుడు మా గృహ మెచ్చట నున్నది వారి కెరిగించితిని. కాని కార్యదర్శులు మరల సభ జరిగినపుడు నాకు తెలియపరచలేదు.

భాండాగార సభయందు ‘భాండాగారములు’ అని యభివృద్ధిబొందు మార్గములు అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించవలచి కార్యదర్శులకు దెలుప అంగీకరించినట్లు గాని నిరాకరించినచో కారణమునుగా తెలుపరెరి భాండాగార సంఘకార్యదర్శులలో నొకరగు అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు ఆహ్వానపత్రికను పంపించిరి. వారు పంపించినచో సభ ఏప్పుడు జరుగునదియు నాకు తెలియకయెందును.

భాండాగారసభకు రావలసినదిగా, పంపించిక కార్డు నందు ప్రతినిధి టికెట్టును గురించియేమియులేదు. ఆంధ్రపత్రిక యందు గూడ ఈ మాటలేదు. కాని ఈ మధ్య నేర జూచిన క్రమపట్టికయందు, ప్రతినిధి రూపాయ చెల్లించవలయునని వ్రాయించినారు. ఈ ప్రకటన పత్రికను చూడక, ఆంధ్రపత్రికను మాత్రమే చదివిన చదువు లీదభకు వచ్చినప్పుడు, రూపాయ చెల్లించవలయునని నిర్బంధమందుకు కాబోలు ఇట్టిలోపములు పాఠ్యుగునంతరమను సంభవింపకుండుట్లు చేయుట కార్యనిర్వాహకమున కవసరము.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 8-తేది

శనివారము.

నెల్లూరు సభలు.

మూడు దినముల ముచ్చటలు ముగిసినవి. నెల్లూరు కట్టా-బునందు రాష్ట్రీయసభలు గూడినవి. ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు మహా సభాధ్యక్షులు దీర్ఘగంభీరో పన్యాసములను వి:పి:డి:రి. ప్రతినిధులు తీర్మానములను జచ్చించిరి. ఉభయపక్షములు, ఆమోదములు. బలవంతముగా పరమోత్సాహముతోనుపన్యాసములను జేసిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులతో సభామందిరమును ప్రతిధ్వనింపజేసిరి. ఏకగ్రీవముగ తీర్మానము లంగీకరింప బడినవి. వార్తా పత్రికలకు పత్రికాకాలమును నింపుటకు పుష్కలముగ విషయము లనాయాసముగల భించినవి. రాజకీయ సభయందు రాజ్యాంగనిర్ణయములు, సంఘసంస్కరణ సభయందు సాంఘికవ్యవస్థలు, పరిశ్రామిక సభయందు పరిశ్రమల యభివృద్ధికి సాధనములు, సనాతన ధర్మరక్షణకి సభయందు వర్ణాశ్రమ ధర్మరక్షణ పాఠములు, ఆస్తిక సభయందు దైవశాసన విధానములను చర్చితములై నిర్ణయింపబడినవి. నెల్లూరుపురవాసుల దయవలన ప్రతినిధులు ఫలాహారములను జేయుచు భోజనాదిసౌకర్యములను గలిగి కాలమును సుఖముగ గడిపిరి. నాయకులు తాము సమకట్టిన రీతినికార్యక్రమమునుముగించి దేశసేవా పరాధాన్యమును జూపిరి. తిరిగి పండ్లండు నెల లవరకు సుఖముగ ప్రజలండవచ్చును. సభలలోని చర్చలను వినినవారలకును చదివినవారలకును సనే కవిధములైన సంశయములు గలుగుచున్నవి. సభాసమావేశముల ముఖ్యద్దేశములు రెండువిధములుగ నున్నవి. పాలకులకు ప్రజలవ్యవస్థలను దెలిపి పాలమునందు మార్పులను గల్పించుటయును, ప్రజలకు పాలనములోని లోపాలపములను దెలిపి ప్రజలయందు దేశభిమానమునుదయింపజేసి ప్రజాతంత్రమును పెంపొందించుటయునగా నున్నవి. ఆకార్యసాధనమునకు ప్రతిసంస్కరణమునను సేవంబుమాసమునందు దేశీయమహాసభయను, వీలును జట్టి రాష్ట్రీయసభలను, మండలసభలను గూడి దేశభివృద్ధయమున కుపయుక్తములైన విషయములను జచ్చించి పాలకులకు సభాధ్యక్షునిద్వారాయొకనివేదనపత్రమును బంపుకొనుట యాచారమైనది. ఆవిష్కరములవలన గలిగిన ప్రయోజనమును గలుగజేపు ప్రయోజనమును విమర్శించుట కిది తరుణముగాదు. దేశీయమహాసభయందు భరతఖండమునంతటను సంబంధించినవిషయములు మాత్రము సామాన్యముగ జచ్చింపబడుటయును, రాష్ట్రీయ సభలయందు రాష్ట్రమున కంతకును సంబంధించిన విషయములను, మండలసభలయందు మండలములకు సంబంధించినవిషయములను జచ్చించుటయు నాచారమైనది. దేశీయమహాసభాదర్శములై రాష్ట్రీయసభాదర్శములుగను మండలసభాదర్శములుగను గైకొనబడుచున్నవి. కాని మండలవాసుల బాధకములను రాష్ట్రీయసభలయందును,

రాష్ట్రీవాసుల బాధకములను దేశీయమహాసభయందును జచ్చించి పాలకులకు విన్నపములను జేయుట యాచారమైనది. రాష్ట్రీయసభలయందు దీర్ఘరాష్ట్రముల బాధకములను సముతము చచ్చించుట యాచారము. నెల్లూరునందు గూడ సభయందు సంయుక్తరాష్ట్రీయులకు కార్యనిర్వాహక సభయవసరమును తీర్మాన మంగీకృతమైనది. ఏతీర్మానమునును సామాన్యముగ న్యాయవాదులూ, గౌరవనీయసభ్యులూ, తెచ్చిన మహాసభయందు జేరుట కవకాశము గలదు గాని సామాన్యులు తెచ్చెడి తీర్మానములు మహాసభయందు బ్రవేశమును గాంచుటకైనను నవకాశములేదు. నాయకవర్గమువారు ప్రజాతంత్రమునుబోధించెదరు. కాని క్రియయందు దధికారవర్గమువలె నాయకవర్గమును స్వకీయాధికార స్థాపనమును గోరుచున్నది. కాని ప్రజాతంత్రము నందుత్సాహముగ జూపుటలేదు. నాయకవర్గము ప్రజలుగ బరిగణింప బడినపుడు ప్రసన్న హృదయాలై నాయకులు గంభీరోపన్యాసములతో తీర్మానముల నామోదించుచున్నారు. ప్రజల యాదర్శములు నాయకుల యాదర్శములకు బ్రతికూలమైనపుడు నాయకులందరును జేరి ప్రజల యభిప్రాయములను నిరాకరించుచున్నారు. మహాసభలవలన మహానాయకులు ప్రజలకు బోధించెడి కార్యక్రమ మిట్టిదైన సభల ప్రయోజనము స్వల్పముగనున్నది. నెల్లూరు సభయూ దంగీకృతమైన భూమిసేస్తుచు నిర్ణయించుటను గురించిన తీర్మానపు చర్చయగుమనించిన వారికివిషయము స్పష్టముగ బోధ్యమైతి. ప్రజాప్రతినిధులు నాయకవర్గమువారితో కేకీభవించక వాటితీర్మానమును నిరాకరించి తమతీర్మానము నామోదించునటులు చేసిరి. ఈవిషయము నాయకవర్గమున కాదర్శముగ నుండునని నమ్ముచున్నాము. నాయకులు రెండుతరముల క్రిందట తమకు వట్టువడిన రాజకీయా దర్శములను నమ్మిపని జేయుచున్నారుగాని దినదినప్రవర్ధమానముగనున్న ప్రజావబోధమును గమనించుటలేదు. ఆంధ్రభాషయందు చర్చజరిగినపుడు సభ్యులత్వత్వాహముతో వినుచుండిరి. ఆంగ్ల భాషయందు చర్చ జరిగినపుడు సామాన్యుల యుత్సాహము పరిస్ఫుటముగాలేదు. ఈధర్మమును గమనించని రాష్ట్రీయసభలు కాలక్రమమున నిరుపయోగము లగుటనిశ్చయము, బీసంటమ్మగారు తమగంభీరోపన్యాసమునందు దెలిపినటులు హైందవులు తమ యాదర్శములను నలువదేండ్లు దాటినపుడు మార్పుకొనుటకు సామర్థ్యములేనివారిని నమ్మవలసియున్నది. లేనిచో నాయకవర్గము ఆంధ్రోద్యమాదర్శ నిర్ణయమును నిరాకరించుటకు గలకారణము నూహించుట సాధ్యముగాదు. చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభల యాంధ్రులను కలవరపఱచుచున్న ఆంధ్రోద్యమ నిర్ణయమును నాయకవర్గము నిరాకరించుట విచేకముగాని ధర్మముగాని కాజాలదు. తీర్మానము హైందవాతీయా దర్శములకు బ్రతికూలమని నాయకవర్గమునమ్మినను దానిని మహాసభయందు బ్రవేశపెట్టిచచ్చించినిరాకరించుటనాయకులధర్మము. ఇటులుచేయక విషయనిర్ణయసభయందు ఆంధ్రోద్యమ నిర్ణయము నిరాకరింపబడుటవలన నాయకులయందు ప్రజలవిశ్వాసము క్షీణించుట సహజము. అధికారవర్గము ప్రజల మొరలను సహనముతో వినివీలునుజట్టి ప్రత్యుత్తరము నొసంగుచున్నారు. ప్రజానాయకుల కంతటిసహనమైనను లేకుండుట శోచనీయము. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్ణయమును నాయకులు నిరాకరించుటవలన నాంధ్రులకు రాష్ట్రీయసభలయందు దధిమానము తగ్గుటయును సభాప్రయోజనము క్షీణించుటయును సంభవముగావచ్చును. ప్రజానాయకులు దూరదృష్టిని బూని ముందైన నిట్టి ముఖ్యనిషయములందు మహాసభలందు జచ్చి

చుట కంగీకరించుట సమంజసము, ధర్మము, విచేకము.

జీరెడ్డి క్రొత్తపల్లె రెడ్డుల యూనియను.

కడపజిల్లా జమ్మలమడుగు తాలూకా జీరెడ్డి వకొత్తపల్లి గ్రామములో కడపిన ఏప్రిల్ 15-వ తేదీన యూనియను స్థాపింపబడెనది. విద్యాప్రయోజనమును సంఘ బలమును బోధపఱచి పరస్పర స్పృహగలగఁ ద్రొమ్మటయే యీ యూనియనుయొక్క ప్రధానోద్దేశములు. నాల్గేసి నెలల కొకపర్యాయము ప్రతియింటివారును (50 ఇండ్లు గలవు.) రెండేసియణాలు చందాయిచ్చుటకు నిర్ణయింపబడినది. వార్తాపత్రికలు తెప్పింపబడును. ప్రతి యాదీవామును సంఘభివృద్ధి నిమిత్తము సభలుజరుగును. ఆంధ్రపుస్తకా గార మొకటి స్థాపింపబడినది. గ్రామస్థు లందఱును చదువుకొనవచ్చును. గ్రామస్థుల ధనములనువిద్యావంతులుగానట్లుతెలియవచ్చు చున్నది. ఏ న ను నెక్కువ కక్షలు వహించువారట ఈసంఘముయొక్క యుద్దిష్టార్థము సిద్ధించుచుగాక! దత్తమండలములలో నిట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు నూర్చుకొనినెల కొవలసి యున్నది. విద్యావంతులను రెడ్డు గమనింతురని నమ్ముచున్నాము.

జర్మను సబుమేరై నుల దురాగతము

లూసిటేనియా స్టీము ట్రాక్స్ కో చేతుబడుట.

చాల జన వ్యతిరేకముగ భయము కలుగుట.

లండన్ మే 1:—మెర్సి ఇస్టిగుటను అను పడకను, మరియొకపడకను, సబుమేరై నులు ముంచిరి. కాని కోమకోయను స్టీము రేగముగనడిచి తప్పించుకొనినది. కొన్ని అడుగుల దూరములోనుండి ట్రాక్స్ కో దూసికొనిపోయినది.

దెన్మార్కుస్టీము మనిగిసావుట.

కాతీయను దెన్మార్కు రేళవేస్టీమురై (వేలి ఇంగ్లీషు చాటులో) మనిగిసావిరినది. ఈస్టీమురై కోమెహేగను రేవు నుండి, చీనావ రేవునుండి, స్టీమురై మామూలుసరకులు జేరుబడినవి. ఆంగ్లేయ నావికులు క్రయాణికులను, కళానులను రామ్మగేటుకు తీసికొనివచ్చి దిండిరి.

మరియొకపడకను మునుగుట.

ప్లాట్టనుఅను మరియొకపడకనుద జర్మను సబుమేరై ను ఫిరంగులనుజేసి, ఈ రైరసుమద్రములో ముంచినది. ఇందులోని కళానులు రక్షింపబడిరి.

లూసిటేనియా ముంచుట.

లండన్ మే 7:—లివర్పూలు నగరమునందలి కూనార్డుకంపెనీవారి “లూసిటేనియా” అను స్టీమురై, కెన్సెలలోని ఓట్టు పొద్దురద జర్మను సబుమేరై ను ట్రాక్స్ కోను వదిలి ముంచి వేసినది. లూసిటేనియావారికి సాహాయ్యము పంపి నారు. కూనార్డుకంపెనీవారు యీ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:—లూసిటేనియాను మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలవేళముంచి వేసిరి. ఈస్టీమురై ప్రయాణికులుగాని కళానులుగాని 1900 మందిఉన్నారు. వీరిసంగతి యీకా ఏమియుతెలియలేదు.

[లూసిటేనియా 1907 సం॥లో త్రయాలైనది. 762 గజములపొడవు గంటకు 25 మైళ్లు వరుగత్తును.]

మధిరెండు స్టీమురైలు ముంచుట.

లండన్ మే 7:—“కేడిడేబు” అను లివర్పూలు స్టీమురై జర్మనుసబుమేరై ను విగ్గండునుమద్రములో ట్రాక్స్ కోతో ముంచి వేసినది. ముంచుచునుసంగతి సబుమేరై నులోనివారు స్టీమురైకు తెలుపలేదు. స్టీమురైలోని జనులందఱుసబుమేరై నుసాహాయ్యము చేయకపోయినను బోట్లలో యెక్కి ప్రాణములను దక్కించుకొనిరి.

“సామాయన్” స్టీమురై

సామాయన్ అను స్టీమురైనుకూడ విగ్గండునుమద్రములో సబుమేరై ను ముంచిరి. ఈస్టీమురై లివర్పూలునుండి దక్షిణాధికము దిక్కుమందుననుచి నుండునని నమ్ముచున్నాము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

ఈ కథ ప్రారంభమవుతుంది.

గ్రేగారియే సంగతులు.

అందను మే 6:—పీల్ గారికి సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు సమాధానము చెప్పినట్లు తెలియజేసిరి:—ఈ కథ ప్రారంభమైతిని ఎయేరేవులకు రవాణా చేసినందులకు అక్కడనుండి జర్మనీ దేశమునకు వెళ్లుటకును ఆయా రేవులకు త్వరలోనే యెగుమతిని చేయించబడును.

కాలిఆటలో నువ్వెందు.

యొద్దములో చనిపోవు.

అందను మే 7:—కాలిఆటలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన పోల్ టన్ పామర్ అనునడు యొద్దములో చనిపోయినాడు.

గిల్డహోల్ సభ.

బ్రిటీష్ ప్రజల కృతజ్ఞత

అందను మే 7:—స్వాతంత్ర్యము కొరకును, న్యాయము కొరకును జరుగుచున్న యాదుర్దమునందు అన్వీతియగుగ సాహాయ్యము చేయుచున్న కాలనీకులను ఇండియాను బ్రిటీష్ ప్రజలు కృతజ్ఞులై యున్నారు. ఈ రోజునము ఆస్క్విత్తు గారు, 16 వ తారీఖున జరుగు గిల్డహోల్ సభలో ఉపపాదించుచు. బోనరలా గారు యీ తీర్మానమును బలపరుతురు.

గోధుములయెగుమతి నిషేధము

క్రాంత్యుత్సాహము చెప్పుసంగతులు.

అందను మే 8:—ప్రభువులసభలో హిందూదేశము నుండి గోధుమలయెగుమతి నిషేధించిన సందర్భమున, లాచిన్ ప్రభువు ప్రక్షిప్తంగా, క్రాంత్యుత్సాహము సమాధానము చెప్పిరి:—దేశమునందు అడ్డువచ్చి గోధుమలయెగుమతిని తమ చేతులలోనికి తీసికొనుటకును, వ్యయసాధనములకు కొంత లాభము పొందును. ఈలాభము నష్టముకలిగిన వారందరకు నష్టముచేయును. దీనినివదులు యేర్పాటుల నింకను మేము ఆలోచించలేదు. ఒక కృతసాహదారులకే కాకుండ, నష్టముకలిగే ప్రతివారికి ఈలాభము నష్టముచేయును.

డాన్లెన్స్ కోటలముట్టడి

సేనలనుదించుట

ఆస్క్విత్తు గారి విమర్శ

అందను మే 8:—డాన్లెన్స్లో మిత్రమండలివారు సేనలను దింపినందుకై నేనుపార్లమెంటులో ఆస్క్విత్తు గారు సంగతిసందర్భములను విమర్శించుచు నిట్లు తెలియజేసిరి: గల్లిపోలి ద్వీపకల్పములోనికి సేనలను దింపకుండ ఆసియాఖండముపై నున్న టర్కీవారి ఫిరంగిదళము చేయుచున్నది ఇందులకు వీనిని నిర్బంధము చేయుటకు ఆసియాఖండపు వైపున సేనలను దింపుటకు సరమైనది. ఏప్రిల్ 25 తేదీ రాత్రి 29 వేల మంది సైనికులు దిరిగి 29 వేల మంది జనులతో సైనికులలో ముఖ్యులు దినుంతయు, వీరెల్ల బహిరంగ పడవలకు కడలుకుటలొకటిపోయి దిగాని రాత్రి టర్కీవారిని ఎదిరింతుటకు ఒక ప్రదేశము స్వాధీనమైనది. ఇది మన సైనికులు బాటుచేసికొని దిగిరి. ఈలోపున సడి చప్పుడులేకుండ, జనరలుబర్నార్డ్ వారు కత్తులకొండకు ఆస్క్విత్తు సైనికులను, స్త్రీమతలో తెల్లవారు కట్టు నాలుగు గంటలకు, గంటకు తీసికొనిపోయిరి. మాటిగవిచారించియు వారు తుపాకులను చేతులలోనిరి. కాని గండిహానుండి ఆస్క్విత్తు యా సైనికులు, గ్రోసిగోవిచ్చి, పారిలైరి కొండభాగముల మీదపడి యుండిరి. వీరు మంచిసాహసముతో మిదపడిరి.

కుముకొండ పరాక్రమ సైనికులు, మంచి ధైర్యముతో ముందుకు పోయిరి. నాకాదళము వీరికి చాల సాహాయ్యము చేయుచు వచ్చిరి.

మన సైనికులకు చాలవ్యయము కలిగినది. ఇది యెంతయు విచారకలము. జనరలు సేవీయరుగారికి కూడ నష్టముకలిగినది.

28 వ తేదీని కూడ సేనలుదిగిరి. టర్కీవారు నిరంతరము యెదిరించుచు వచ్చిరి. చాల వ్యయము, వారు వెనుకకు గొట్టుబడిరి.

మేజరు జనరలు వంటకు వెట్టెనాగారి సేన మంచి పరాక్రమముతో, టర్కీవారిని తరిమి, వీరెల్ల బహిరంగమున సాన

ములను పట్టుకొనినది. ఇక్కడ కొండ గుహలు, పాదుపడిన గృహములు, మున్నగునవి యున్నవి.

27 వ తేదీ మన సైనికులు ద్వీపకల్పమున కడ్డముగ స్థిరపడిరి. రెండు మైళ్ల దూరము ముందుకు పోయిరి. వీరిని పరాక్రమ సైనికులు కలిసికొనిరి. వీరు చేతులదలచినపనిని నిర్వహించి తిరిగి వచ్చిరి. ఆస్క్విత్తు సైనికులు టర్కీవారు ఎదిరించినట్లు తెలుసు వెనుకకు గొట్టి క్రమక్రమముగ ముందుకుపోయిరి.

28, 29 వ తేదీలకు మరికొంత సేన దిగినది. సైనికులు మరికొంతదూరముకూడ ముందుకుపోయిరి.

మే 2 వ తేదీ బ్రిటీష్, పరాక్రమ సైనికులు మరికొంత దూరము ముందుకుపోయిరి. ఆస్క్విత్తు సైనికులకు, నావికులు మద్దతువచ్చిరి. మనము ముందుకు పోయిన స్థలములలో సైనికులు స్థిరపడిరి. వీరందరూ అనుకూలముగనే ముందుకుపోవుచున్నారు.

డాన్లెన్స్ తీరమునందు ఏమియులేదు. అంతయు బట్టలము, ఇక్కడ సేనలను దింపుటయినచో రోజులలో చాల కష్టమైనది. అట్టి కష్టమైనది జరుగదముగ నెరవేర్చబడినది. సైనికులు ఆ ప్రతివాతమై ధైర్యమును నైపుణ్యమును ప్రకటించిరి.

మంచదార లేదు!

అందను మే 9:—ఆస్క్విత్తు దేశమునందలి సిద్ధి, మెల్ బోరను నగరములందు నిలవయున్న పంచదార బహుశాలై నెల ఆఖరులోగా అయిపోవును. కాబట్టివాననుండి తెప్పించుట అసంభవము అని ఆస్క్విత్తు ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలిసినది. వానలేక చెరువులకు పరిగా పడకపోవు. వలన పంచదార తగ్గిపోయినది.

ప్రాయ

పరాక్రమ అధికారుల ప్రకటనలు

ప్రాయము మే 6:—పరాక్రమ అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—స్త్రీమతలోనుండి, ఇప్రమును ఉత్తరభాగమున జర్మనీవారు రాత్రి 12 వ మఱలను యెదిరించికాని సులభముగ వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. విషవాయువు వారితములగు బాంబుల వేసి 60 సంబరు కొండకు తీరముగ జర్మనులెదిరించిరి. మొట్టమొదట దీనిని వీరు పట్టుకొనికాని, అంగ్లేయులు తిరిగి యెదిరించి, పోయినకండకములలో కొన్నిటిని పట్టుకొనిరి.

మేము సాయంకాలమున, విలిఆడవిలో తిరిగి జర్మనుల నెదిరించి కొంచెము ముందుకుపోతిమి ఉదయమున జర్మను లొక ప్రదేశమునందలమున వెట్టుకలిగిరి. దీనిని తరువాత మేము తిరుగ పట్టుకొంటిమి.

బ్రిటిష్ వీరములు తూర్పుభాగమున నొకచిన్న కొండ యున్నది. రాత్రి 12 వ జర్మనులు దీనిమీద పడి యెదిరించిరి. ఈకొండ ఉన్నతభాగమును వీరు తిరిగి స్వాధీనముచేసికొనిరి.

ఫెబ్రువైపున మనము ముందుకు పోయిన ప్రదేశములను నిలుపుకొంటిమి. ఇక్కడ మనసేలు స్థిరపడినవి.

మరియొక ప్రకటన

ప్రాయము మే 7:—సైన్య సాయంకాలము నిట్లు ప్రకటించబడినది:—దినుంతయుకాంతమునున్నది. విశేషములేదు. ముత్య ప్రాంతిగారి జాయి.

అందను మే 8:—ఫిల్టర్ మున్న సర్వాను ప్రాంతి గారు తమజాబులలో నిట్లు తెలియజేసిరి:—60 వ సంబరు కొండదగ్గర పోయిన కండకములలో మరికొన్నిటిని మనము తిరిగి పట్టుకొంటిమి. ఇంతకు తప్ప మేరసంగతులు జరుగలేదు. ఇక్కడ యొద్దము జరుగుచున్నది. తక్కినవోట్ల క్రతువు తదిదింపలేదు.

జర్మనీవారు చేసిన ప్రయత్నము.

ప్రాయము మే 7:—పరాక్రమ అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—కడదిన పడునేన రోజులలోను క్రతువులను వెనుకకు నెట్టి ముందుకు గ్రోస్లిగిని పోవలయునని జర్మనులు బెల్జియములోను, మ్యూజిని ప్రాంతమునను, కార్పేలియాలోను విశ్వక్రతువులను చేసిరి. కామేర్ చేయుచున్నట్లు తటస్థ ప్రకటనల వారిని సమీక్షించుట కిట్లుచేసిరి. ఈ ప్రయత్నములు మాకు ఫలంకరమైనవి. ప్రాన్సు బెల్జియములో వీరికి 35 వేలకు వైగావ్యముకలిగినది. ఇట్లు మన ఆకడవిజయలసేనలో 9 వరులును నష్టమైపోయినది.

అందను మే 2:—బగామేరేంద్ర జర్మనీవారు మన సేనపై పడిరి. వారి కేవలాలభము లేకపోయినది. తక్కిన వోట్ల ముఖ్యముగా ఇప్రమును ఉత్తరమునను, వాంగాయన్ వద్ద పారామరు ఫిరంగులముద్దము జరుగుచున్నది.

విషవాయువులను ఉపయోగించుట

అందను మే 6:—యుద్ధమున కన్నులారాచూచినవాడు విషవాయువు ప్రయోగమునుగూర్చి యాక్రంది విషయములు (వాసివాడు:—ఒకానొకప్పుడు జర్మనీవారుపంపినవిషవాయువు బ్రిటీష్ సేనలపై వోటికిగానలేదు. జర్మను సైనికులు విషవాయువులను బ్రిటీష్ సైనికులు పడి యునుననితలచి బ్రిటీష్ కండకములను సమీపించిరి. అప్పుడు బ్రిటీష్ వారు జర్మనులను సన్నీలతో పొడిచిరి. ఒకమాటు గోవరతి ముందుకువచ్చుచున్న విషవాయువులో జొరబడి బ్రిటీష్ సైనికులు ముందుకుపోయి యెదురు గారయ్యుచున్న జర్మనులపైపడి సన్నీలతో పొడిచిరి. నెంటుజాలియనుకు దక్షిణమున విషవాయువు దట్టముగారద్యి నందున బ్రిటీష్ సేన కండకములకు చదలి వెనుకకు పోవలసినవై ను. ఇంతలో బ్రిటీష్ సేనకు సాహాయ్యముగ కొత్త సేన వచ్చినది. జర్మనులు నిలవత్తోత్సాహమునకు భూర్యమే బ్రిటీష్ సేన వారిపై పడినది. బ్రిటీష్ ఫిరంగి అనేక వేలమంది జర్మనులను నాశనము చేసినది. జర్మనులకములు గుట్టులుగపడినవి. కొందరు వెనుకకు తమకండకములను వోటికి పరుగెత్తిరి.

విషవాయువులో జర్మనులు నాశనమగుట.

అనేకమంది జర్మనులు విషవాయువులను నాశనమైరి. బ్రిటీష్ వారు ఫ్రెంచ్ విక్టోరియ జర్మను సైనికులతోకడు నెంటుజాలియనువద్ద బ్రిటీష్ వారు తురిపించిన ఆస్క్విత్తును వలన జర్మను సేన వెల్లొచ్చెనై వెనుకకు పారిపోయినదని చెప్పినాడు.

బ్రిటీష్ పవతి సేన

జొనెల్లెక్కుట ఉత్తరమున ఒకస్థానమును నిలుపుకొనుటకు బ్రిటీష్ సేన చేసికొని ఆన్వీతియను నాలుగువైపులనుండి క్రతువులు ఆస్క్విత్తును తురిపించుచుండిరి. నాలుగువైపుల నుండి క్రతుసేనవచ్చి మిదగ్రస్తునుండెను. విషు బ్రిటీష్ సేన ఒక్క అడుగైన కదలలేదు. సైనికులు పడకజరిగినకష్టములన్నిటిలోనికి గొప్పకష్టమును ఇక్కడ బ్రిటీష్ వారు పడిరి.

ఒక నైమానికుడు

అందను మే 8:—అల్గు గ్లాసుప్రక్క అను నైమానికుడు ఆగపడుట లేదు. ఈయన ఈటలలో మేల్లగు రిక రెండు స్త్రీలకే గ్లాసుప్రక్క గారి కుమారుడు. అగ్రగ్లాసుప్రక్క గారికి ఇద్దరుసోదరులు కలరు. వీరు ఇండియను సేనలో యుద్ధ భూమిలో పనిచేయుచున్నారు.

పార్లమెంటు సభాభ్యుత్సాహము (స్త్రీకరు) ఆరు ఆర్థరు లూథరుగారి కుమారునికి ఇచ్చెను యుద్ధములో గొప్ప బెట్టు తగిలినది.

రుష్యా

రుష్యను అధికారుల ప్రకటన

పీటరుగ్రాదు మే 6:—రుష్యకు అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఒక్కోకానదికడి కట్టువీర, జర్మనుల శ్రీరముగ నెదిరించినప్పుడు, రుష్యవారు వెనుకకు గొట్టిరి. జర్మనీవారికి చాల వ్యయముకలిగినది. మావాలైజువేరు తూర్పు భాగమున నొక పొలమున్నది. రుష్యుల సేనలయిపోయిరి జొరబడి, ఆరుసారులు జర్మనుల ఎదిరించినను నిలువబెట్టుకొనినవి. నేయుకేవలములకు చదలివెట్టి జర్మనులు పారిపోయిరి. కార్పేలి యాకొండలలో యొద్దము శ్రీరముగ జరుగుచున్నది. జర్మనీ వారు వెద్ద వెద్ద ఫిరంగులను ప్రేట్టుటకును రుష్యవారికి చాల వ్యయముకలిగినది కాని రుష్యవారు తుపాకులను, సాన్ని నెలుగుండలను నేసియరింత నష్టమును జర్మనీవారికి కలిగించిరి. స్త్రీమండలములో రుష్యవారు క్రతువులను తరిమివేసిరి.

పడమటి గెరిసియాలో యుద్ధము

అలహాబాదు మే 7:—పయనీరు పత్రిక అందను విలే ఖి పంపినవార్త:—హంగరీలోనున్న రషీయను సేలు వెల్లి పోవునట్లు చేయవలెనని జర్మనీ వారు పడమటి గెరిసియాలో కార్పాలియా కొండలవద్దనున్న రషీయను సేనలపై రెండువైపులనుండివచ్చి పడుచున్నారు. ఎవమవైపున ఉన్న రషీయను సేనపైపడింపు లాభము కలుగకలేదు. ఇందుచే రషీయను సర్వసేవాధిపతియగు గ్రాండుమ్యాట నికేతుగారు తమ సేనలను వెనుకకువేసి క్రతుసేనను ముందుకు రాబట్టుచున్నాడు. ఈయన జర్మను సేన గుంపుగా ఉండగా రషీయ

నలు వారిని ముట్టడించిరి. అనేక జేలరుండిని కాల్చించిరి. రషియా సేనలొకాడ చాలమంది నవ్వమైరి. ఇక్కడ యుద్ధము బహుభాగముగ జరిగినందున ను వారి సేనలు కొన్ని కొంత ముందుకు పోయినందున ను జర్మనలు తమకే జయముకలిగినదని చెప్పుచున్నారు. కాని రషియావారు పెద్దసేనలను కూర్చిరి. జర్మనీవారుకూడ పెద్దసేనలను కూర్చిరి. పెద్దయుద్ధము జరుగనున్నది. ఈయుద్ధములలో ఎవరు గెలిచినవారిది విజయము. రషియావారు డిట్టపడి యుద్ధమునకు నెదురుచూచుచున్నారు. ఈయుద్ధము చాలాకొంజులు జరుగవచ్చును.

జర్మనీ

జనరలు వాను సిడివిజాగారు

యుద్ధములో చనిపోవుట

ఆంగ్లేయాము మే 6:—జనరలు వానుసిడివిజాగారు రణరంగమున చాతురైరి. వీరు జర్మను సేనానాయకులలో నొకరు.

టర్కీ

దార్దెనల్సువద్ద యుద్ధము

లండన్ మే 6:—గబర్నల్ వద్ద మోటారు బోటులో ఉండి ఏప్రిల్ 26 వ తారీఖు రాత్రి జరిగిన యుద్ధమును చూచిన పర్యటాత్రినిది ఒకడు యాక్రింది విషయములను తెలిపినాడు:—యుద్ధనావల సాహాయ్యముతో నేలందిగినది. రాత్రి అంతయు ఫిరంగులతోను తుపాకులతోను యుద్ధముజరుగుచునే యున్నది. యుద్ధమునకు విరామములేదు. లోయలో నిప్పు ప్రవహించినట్లు అగపడెను. తెల్లవారుజామునకి పొగ అగపడినది. ఉత్తరమున నున్న గుట్టను బ్రిటీషువారు ఆక్రమించుకొనినట్లు పొగవలన తెలిసినది. టర్కీవారు వారి లేనట్లు అప్పుడప్పుడు ఫిరంగులను కాల్చిరి.

27 వ తారీఖున దంతయు ఫిరంగుల యుద్ధముజరిగినది. ఈయుద్ధమునందు యుద్ధనావలకూడ సాహాయ్యము చేసి కత్తుస్థానము తెక్కడనున్నవో కనుగొనినది.

ఇక్కడ ఇట్లుండగా దార్దెనల్సు ముఖద్వారమునందలి యుద్ధనావలు కొంటలవై క్రీస్తు బుద్ధులను ముగిసించుచుండెను. పాచుకొలము 5 గంటలకన్న ముఖ్యులుపట్టి చిమ్మచీకటి అయినది. ఈసమయములో టర్కీవారు ఫిరంగులను సద్దాని కాల్చుటకు ప్రారంభించిరి. వెంటనే బ్రిటీషువారుకూడ కాల్చిరి. 20 నిమిషములతరువాత కత్తువుల మొదటి తీక్షణత గ్గినది. బ్రిటీషువారు వాటి రాత్రి మరకొన్ని సేనలను దక్షిణమువంపున గొప్పిరి. 28 వ తారీఖు పట్టపగలు బ్రిటీషు ఫిరంగులను ముందుకువీరికొని వెళ్లిరి. టర్కీ సేన వెకకటపోయి నట్లు ఆకాశమును ఆవరించిన దుమ్ములవలన తెలిసినది. సాయం కాలమునకప్పుటికి టర్కీవారు క్రియాశక్తులు చేరనప్పటికి పట్టణముతగులబడు చుండెను. కొంత సేపటికి ఆపట్టణమును మిత్రమండలివారు పట్టుకొనిరి.

పట్టణములు తగులబడుట

ఈ నెల 4 వ తారీఖున కాన్స్టాంటినుపోలు నుండి ఒక పత్రికా నిలేఖు ఈ క్రింది విషయములను తెలిపినాడు. 1 వ తారీఖురాత్రి నేను దార్దెనల్సువద్దకు వెళ్లితిని. ఛాన్స్ అనుపట్టణము 80 గంటలనుండి తగులబడుచుండెను. పట్టణము సర్వసంభవమై పోయినది. గోడలు నేలకూలుచున్నవి. మైదో సుపట్టణము యిదివరకే తగులబడి పోయినది. నిన్న గల్లిపోల్ పట్టణము తగులబడినది. విమానములు వేసిన బొంబులవలన ఈపనిజరిగినది. విపరీతముగ యుద్ధముజరుగుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధము

జర్మనీవారి దురాగతము

నూతులలో పాపాణమునుకలుపుట

లండన్ మే 6:—యూనియను ప్రభుత్వాధికారులు ప్రకటించు చున్నారు:—స్వకోపమును మేము జనవరు 14 వ తేదీన, వశముచేసికొంటిమి. ఇక్కడనూతులలో జర్మనర్మనలు పాపాణమును కలిపిరి, తిరిగి ప్రతీకారము చేయుదుమని జర్మను సేనానాయకునితో జనరలు, బోతాగారు చెప్పగా, వీటివలన పాపాణమునకు నెదురైనది ఉత్తరపులియ్యబడినట్లును నీటిలో ఉప్పును కలుపుటవలన ప్రయోజనము లేక పోయినది. దానివిధాన పాపాణము కలుపవలసి వచ్చినది. నీటిలో పాపాణము కలుపబడినట్లును, నీటిని ఉపయోగించిన యెడల ప్రమాదము గలుగుననియు, ఏమే నూతులలో పాపాణము కలుపబడినదియు నోటిను అంటించబడినట్లును సమాధానము చెప్పెను.

సేనానాయకుల బాధ్యత.

దీనికంతయు సేనానాయకులు బాధ్యులనియు, పాపాణము కలుపబడిననూతులమీదనోటిను అతికించబడలేదనియు, బోతాగారు సమాధానము చెప్పిరి.

జర్మనీవారు, అను, వారంబడు, అను ప్రదేశములను వదలిపోయినప్పటినుండియు, దారిలోనున్న నూతుల నన్నిటిలోను విషమును కలుపుచు వచ్చిరి.

నూతులలో విషదీప్తులు.

జర్మను కెప్టెన్ వ్రాసిన ఉత్తరమును దారిలో విప్పి చూడగా, కొన్ని నూతులలో పూర్తిగ విషదీప్తులను వేసికట్టు తెలియుచున్నది.

ప్రతికలు ఆక్షేపించుట.

జర్మనీవారి దురాగతములను గురించి ప్రతికలుచాల ఆక్షేపించుచున్నవి. జర్మనీవారిట్టి కిరాత్రులనులను చేసినారని చెప్పిననమ్ముటకు వీణలేకుండ నున్నదనియు, యసమృత్తిని తెలియజేయుటవలన ప్రయోజనముండదనియు నిది వ్రాయుచున్నది.

రయులువేజుక్కుననుపట్టుకొనుట

కేపుటను మే 7:—కారిబియను ముఖ్యమైనరైలువే జంక్షనును, జిహానాలు బ్రెస్టుపోపి, విలహెముస్టాలు, అనుస్థానములను, జనరలుబోథాగారు వశపరచుకొరి. త్వరలోనే వీరుదాహక్కను పట్టుకొనవచ్చును.

హాలండు

జర్మనీ హాలండులకురాజీ

లండన్ మే 7:—“కాల్ విక్” అను హాలండుస్టీమరును జర్మనీవారు ముంచివేసిరి. ఈవిషయములో హాలండు జర్మనీలు రాజీపడినవి.

చీనా_జపాను

చీనా జపాను వ్యవహారములు

జపాను అంత్యసందేశమును పంపించుట

చీనావారు వశతుల కంగీకరించుట

లండన్ మే 6:—చీనా జపాను రాయబారములు జరుగుటలేదు. చీనావా రేయేహక్కుల నియోదలముకొనినది కడచిన సభలో చీనా ప్రతినిధులు తెలియచేసికొని జపాను కోరిన హక్కులకి విసరి పడలేదు. యాంగుటినులో వసంద ర్భమున ను, చీనా వారికి సులహాచెప్పుటకు జపానవారిని నియమించు సందర్భమునను, జపానవారికద్ద నుండి కొంత నిర్ణయమైన, ముందుసామగ్రి కొనుక్కొను సందర్భమునను, చీనావారు ఇచ్చెదమనిన హక్కులు, జపానవారికి వచ్చలేదు.

అంత్యసందేశమును పంపుయోచన.

టాకియో- జపానమంత్రులు, చీనాకు అంత్యసందేశమును పంపుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందునకై రాజుగారి యంగీకారము త్వరలోనే ప్రాందురుట. సింగుటవు క్వంటిగు పరగణాలోనున్నది. ఈపరగణాలో విలిటర్ ప్రభుత్వము స్థాపించబడినది.

మంత్రులు సభచేయుట.

టాకియో:— జపానదేశపుమంత్రులుసభచేసి చీనాకు అంత్యసందేశమునుపంపు విషయమునుగురించి యోచించిరి. వీనిని పంపించుట కాలస్యములేదు. గడియలమీద నున్నదని జపానప్రతికలు వాకొనుచున్నవి. జపానవారు మార్పులతో కొన్నిహక్కులను కోరిరి. దీనికి చీనావారు సమాధాన మిచ్చిరి. ఈ సమాధానము ఏనో మాటలు చెప్పి తప్పించుకొను నట్లుగ నున్నదని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

జపాను అంత్యసందేశమును పంపుట.

లండన్ మే 7:—జపాను దొరతనమువారు చీనాకు అంత్యసందేశమును పంపిరి. 48 గంటలలోగా జపానకాకతె నని కోరి.

చీనావారి అభిప్రాయము.

తగాదాలేకుండ నేదొఒక విధముగా పరిష్కారము చేసి కొనుటకు చీనా యుద్ధపడినదని టాకియోగరములో అనుకొను చున్నారు.

చీనావారి అంగీకారము.

జపానుకోరికల నన్నిటిని చీనావారు అంగీకరించిరి. ఈసందర్భములో ముందుతానుమా చెప్పినమనికూడ చీనా వారు తెలిపిరి.

దక్షిణాఫ్రికాపాపాణము.

ఆంధ్ర మహా సభ.

(ఒక విలేఖరుని వద్దనుండి)

విశాఖపట్టణము మే 8:—ఈ నెల 12 వ తేదీ ఉదయము 7-30 నిమిషములకు ఆంధ్ర మహా సభ విశాఖపట్టణము లోని, ఎడ్వర్డు మార్కెటులో ప్రారంభమగును.

చెన్నపురి గవర్నరుగారి యంగరక్షకుడు.

రణరంగమున చనిపోవుట.

చెన్నపురి గవర్నరుగారి మకాము మే 7:—చెన్నపురి గవర్నరుగారి అంగరక్షకులలో నొకరగు లెఫ్టి నెంటు, టి. లైలువడ్డుగారు మెనాపాపేమియాయుధములో చనిపోయిరి. వీరిమరణమును విని గవర్నరుగారు చాలవిచారించుచున్నారు. వీరిమరణమునకు ఉదకమండలము లోని, కేటకాండ్ర సంఘ సభ్యులు దోషించుదురు.

“మదరాసు” రాక

మదరాసు గవర్నరుగారిమకాము. మే నెల 8:—మదరాసు అను ఆస్పత్రినావ 10-వ-తేదీ సోమవార ముదయమున బొంబయిచేరున; 560 గురు కోసులందులో వత్తురు; వారిలో 20 మంది బ్రిటిషుఉద్యోగములు.

బొంబాయి

70 వేలకు దగానెరము.

పూనా మే 7:—మటూరుకాపురముదగు దయారామ్ సురాజ్ మల్ అనునతడు పూనాగరమునందలి కాటన్, సి ల్ మిల్లు ఏ కెంట్లగు రావ్ బహదూర్ రామ్ నారాయణ అమరచంద్, నేట్ చతురుజ బాల్ ముకుంద్ అనువారికి 70 వేల నిలవగల దూదినిపంపెను. వీరుదూదిని తీసికొని హిందూ మల్ బాల్ ముకుంద్ అనువానికి 22 గింఠి రూపాయలను దయారామ్ సురాజ్ ముల్లు ఇయ్యవలసినదని 6 మాండీలనుపంపిరి. హిందూమల్ 6 మాండీలను చెల్లించలేదు. హిందూమల్ చెల్లించలేదని తెలిసియుండియు, నన్ను దగాచేయుటకుగాను రాజనారాయణ, అమరచంద్, నేట్ చతుర్భుజ బాలముకుందు ఊరకనే మాండీలను పంపినారు. అని దయారామ్ సురాజ్ ముల్లు పూనా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో వారిపై దగానెరమును తెచ్చినాడు. ఈకేసు నేడే దాఖలైనది.

బొంబాయి శాసన సభ.

బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయపు మెంబరు.

బొంబాయి మే 7:—బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున బొంబాయి శాసన సభలో యిది వరకు నెటూల్ వాడుగారు మెంబరుగ నుండిరి. వీరు ఇప్పుడు సామ్రాజ్య శాసన సభలో మెంబరుగ వెల్లెనందున తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినవి. సమరధు గారి 64, భాబహా గారికి 55, నటరాజన్ గారి 50 ఓట్లువచ్చినవి. ఎక్కువఓట్లువచ్చిన సమరధుగారిని ఎన్నుకొనిరి. సమరధుగారు బొంబాయి నాయు కోర్టులో వకీలుగనున్నారు. రాజకీయవిషయములలో పనిచేయువారందరు వీరిని ఎరుగుదురు.

కెడెట్ బ్యాంకు

అఫీషియలు లిక్విడేటరుగారి రిపోర్టు

బొంబాయి, మే నెల 7:—కెడెట్ బ్యాంకి అఫీషియలు లిక్విడేటరుగారు నేర్పా గారు ఆబ్యాంకునుగుఱించి యాకిండి (రెండవ) రిపోర్టును న్యాయమూర్తి గారికి పనిపించిరి. జనుకా వచ్చునని కలచియుండిన అప్పు మొత్తములో చాలాకొంచెము మాత్రమే కనుగొనునట్లున్నది. ఇప్పటికి క్లిరమారమి అలులక్షల రూపాయలవరకు వసూలాయెను.

పక్వపరచని ప్రత్తి ఎగుమతి.

కరాచీ, మే నెల 7:—అపక్వముగ ప్రత్తిని యూనైటెడ్ కింగ్డమునుండి ఎగుమతిచేయరాదని నిర్బంధ మేర్పరచబడినందున, యూరోపులో స్పెయిన్, పోర్చుగల్, రషియా, ఫ్రాన్సు, యూనైటెడ్ కింగ్డము, ఈజిప్టువలె పుత్రులు పట్టగాని పక్వపరచని ప్రత్తిని ఎగుమతిచేయరాదని ఇండియా గవర్న మెంటు వారును; త్వరలో కాసింతురని “సింధు గజట్” అభిప్రాయపడుచున్నది.

కలకత్తా

బంకిపోటు.

కలకత్తా మే 7:—దైనుందుహ్యుగు సబ్ డివిజనునందలి బకార్ డాక్టరుగారు ముఖ్య కార్యదర్శకుల లెక్కలనుండలి ఇంటిలో మంగళ వారము రాత్రి బంకిపోటుపడినది. బంకిపోటు దొంగలు మూడు 25 మంది కలగు. వీరు ముందుగా ఇంటి మీద బాంబులను వేసి తరువాత ఇంటిలో జొరబడి ఇంటిలోని వారిని చాల బాధపెట్టిరి. ఒక స్త్రీని కత్తితో పొడిచిరి. గ్రామములు గుంపులుగా చేరిరి. కాని బంకిపోటుదొంగలను ఎదుర్కొనలేకపోయిరి. దొంగలు ఇనుపపెట్టెను బద్దలుచేసి కొన్ని వేలవిలువగల సొమ్మును, దబ్బును తీసికొనివెళ్లిరి.

రాజకీయపు నేరములు.

అనమానింపబడినవాడు చిక్కుట.

కలకత్తా మే 7:— సర్వేంద్రనాథ్ సేన్ అను బంగాలీ రాజకీయముగారు ప్రాచీనువారు లాహోరులో పట్టుకొని కలకత్తాకు తీసికొనివచ్చిరి. ఇతనిని ఒక రాజకీయపు నేరము సంబంధములో మొన్న అధివారమునాడు మేజిస్ట్రేటు నెడుట పెట్టిరి. నెల రోజులక్రింద బెంగాలు ప్రాచీనువారు ఇతనిని జెన్నారు జిల్లాలోని వాని స్వగ్రామమునందు ఆరెస్టుచేసి లాహోరు కుట్ర కేసు సంబంధములో లాహోరుకు తీసికొనివెళ్లిరి. ఇతడు మూడునెలలక్రింద ఆమెరికాలో బయలుదేరి ఇండియావచ్చినాడట. ఇతనిని ఇప్పుడు కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ జైలులలో వేసివారు.

దోషాన్వేషణద్యోగిమీద తేటదిన ఖాసిదావా.

కలకత్తా నాయకౌన్సిల్లో అప్పీలు విచారణ.

కలకత్తా మే 7:— ఒక స్త్రీని చంపిన దోషాన్వేషణ ద్యోగియగు డి. ఎ. కె. ముఖర్జీగారి మీద తేటదిన దావా విచారణ జరిగింది. ఖల్సా నెపకముజడ్డిగారు నేరమును స్థిర పరచి ముద్రయికి ఉరికత్తిపెట్టెను. ఈతర్పుమీద నాయకౌన్సిల్ కు అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. న్యాయమూర్తులు చిట్టి, లీన్, క్రాఫ్ట్ గారులు అప్పీలును విచారించిరి. ముద్రయొక్కస్త్రీ టుమెంటు అబద్ధముల పుట్టయి (గవర్నమెంటు వారి పక్షమున వాదించిన) సుల్తాన్ అహమదుగారు ప్రకటించిరి. ముద్రయపక్షమున విసింపబడిన స్ట్రీటుమెంటు టీటీరున నుండెను. "చేత కుపాకనీగారి ముద్రయి యొక వందని చంపవచ్చుమండెను. ఆపంది పునర్జన్మ దానికొబడి యొకపిల్ల దానిని కరుముచు పరుగెత్తెను. ముద్రయి ఆస్త్రిమీద కుపాకని ప్రేమెను. ఆ కుపాకనీగండు దెబ్బ గడిలోపల మంచముమీద కూర్చుండి యుండిన స్త్రీకి తాకెను." ఇది ఆధారరహితమైన యొకకథ. ఆగడిలో దీప ముండెను. ముద్రయి కుపాకని ప్రేమిని స్థలము నకు స్త్రీ కనబడుచునే యుండెను. ఆ స్త్రీయొక్క భర్త అచ్చటలేకుండ మరియొకచోటికి వెళ్లెను. లేదో పనిపెట్టి యాతనిని తరింపనూచారమునంపుటకు ముద్రయి ముఖ్యుడగు నుండెను. ఆభర్త లేనపుడు ఆ స్త్రీ దాని పట్టినింటికితీసికొనిపో బడి, అచ్చటచుండునెడను. ఆ స్త్రీ తనపుట్టికొంటికి వెళ్లనపుడు ముద్రయిగూడ వెళ్లెనుటకు వారిరువురను వెళ్లమండగా చూచినవారు సాక్ష్యము చెప్పిరి. ఖాసి జరిగెననుటకు సందియము లేదు. న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పట సామీయుంచియున్నారు.

బెంగాలు చీఫ్ సెక్రెటరీగారి పుత్రుని మరణము

కలకత్తా మే 8:—కీర్తి కేసులైన కర్నల్ లెమి గారియర్ గారి కొమారుడు కెక్ లెమిగారు రహస్యముగా వెల్లియక్ గలపైచెంత పోరాటములో మృతుడాయెనని తెలియజెప్పెడిది. ఈతడు ఇండియన్ ప్రెస్ బిజినెస్ అఫీసర్ గుట్ట ములపటాళములో కడదిన సవంబర నెలలో చేరెను. ఆస్సామీలో తేయాకువైరుపెట్టువారిలో నెల్లరకు విహితుడైన యీతడు వేటలో సమరుడు. ఈతని సోదరులలో నొక్కడు కలకత్తాలో నున్నాడు; మరెయొకడు సీమలో మేజరుపదవి నంది మిత్రనుండలివారితోడ దార్జిలింగునందున్నాడు.

ఒక స్త్రీని అపహరించుట

కలకత్తా:— కలకత్తాలోని, కానింగుటపునందు సభ ననుమతి ఒకకూలినిభాగ్యము వలచి, సమయమునకు వెట్టుకొని యాండ్డెను. ఇతడు ధనవంతుడు. తనతోకూడవచ్చుటకితడు ఆచిచ్చు దానిని, పోత్యానాపరచెను. ఈగుట్టలచిన్న దానిభర్తకు తెలిసినదనియెట్టిగి మల్లికు ఆమెను తనమామ ఇంటికి తీసికొనివెళ్లి ఒకగడిలోదాచెను. ఈగడిఎక్కడో ఇంటి అడుగుననున్నది. ఈగడిలో కావలసిన సామగ్రి ఉంచెను.

దానిమీద విరోధులెవరో ఈసంగతిని పోలీసువారికి తెలియ చేయగా, ఆమెను విడిపించిరి. మల్లికుమీద కేసుతీసికొని రాబడినది. కేసు అల్లిపురము పోలీసుకొద్దలో జరుగుచున్నది.

ఒక బుర్రపోటు గుంపు.

పట్టుకొనబడు పోలీసువారి యత్నములు.

కలకత్తా మే 8:—ఇటీవల కొందరు బంగాలీ యువకులు, రివాల్యులతో బెల్గాఢ్ నుండి, తప్పించుకొనిపోయిరి. బెల్గాఢ్ గోల్డోలండోకు సమాపముననున్నది. వీరిని పట్టుకొనటకు, బంగాలీములోని సి. వి. డిపార్టుమెంటువారు పనిచేయుచున్నారు. పాబ్నా, పురందపురముపోలీసువారు సాహాయ్యము జేయుచున్నారు. ఈజట్టు ఇటీవల పోక గొప్ప బంది పోటును వేసెనట. వీరు బ బా రు ను లూటీ చేయుటకు బెల్గాఢ్ బజారుకు వెళ్లిరట. కాని వీరికొరకు పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. గ్రామములు వీరిని ఆడ్డగించు కొనగా పిస్తోళ్లను ప్రేమి పెట్టిరించి దరికిరాకుండ చేసిరి. పోలీసువారు వచ్చేలోపుక, పద్మానదిని పడవలమీద దాటి పారిపోయిరి. ఇది యొక పెద్దగుంపు అనియు, ఇటీవల మేవదా, కల్యాణ పురములలో బంది పోట్లుజేసినదియు చెప్పుచున్నారు. కల్యాణపురము బందిపోటు పట్టుకొన సాయంకాలము 4 గంటలకు ఒక మహమ్మదీయ జమీందారుని యింటిలో వేరుబడినది.

లాహోరు

లాహోరు కుట్రకేసు

అప్రూవర్ క్రాసుపరిక్ష.

లాహోరు, మే 7:— లాహోరు కుట్రకేసులో 6వ తారీఖునాడు మధ్యాహ్నము అప్రూవరు అమరసింగును, కాఫ్ అలీగా నాథ్ కింగు, రూర్ సింగుల పక్షమున క్రాస్ పరీక్షచేసిరి; గవర్నమెంటు అడ్వాకేటుగారు మరల పరీక్షించిరి. అప్రూవర్ మూలాసింగు డిఫెన్సపక్షమున ఖలీఫా హామదుల్ రాయ్ పక్షి, గోకల్ చంద్ర లాలాభురాంగారలచే క్రాస్ పరీక్ష చేయబడెను.

కమ్యూనికేషన్లు విచారించుచుండుట.

రెండవ అప్రూవరు సాక్ష్యవిచారణ.

లాహోరు మే 8:— లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న ప్రత్యేక కమ్యూనికేషన్లు నిన్న ఉదయమున, పది గంటలకు తిరిగి సమావేశమైరి.

అప్రూవరు మూలాసింగు సాక్ష్య విచారణ ముగిసినది. ఛాబ్బా బందిపోటుకు సంబంధించిన మరికొన్ని వివరములను ఈ బందిపోటులో దోమకొనిన దబ్బు ఎట్టు వినియోగింపబడినది తెలియజేసిన తరువాత నితడిట్లు చెప్పెను:—మేము వైసికలను తిరుగదీయుట కన్నియో ప్రయత్నములను జేసితిమి. మాతోకొందరు విద్యార్థులుకూడ చేరిరి. వీరిద్దరు భారకిసింగు, సజ్జనుసింగు ఆయుధములు. వీరు చిన్నవాళ్లుకాదా, వీరినె ఎందుకు చేర్చుకొనలయునను అలాచన మాకు లేకపోయినది. చేరక మానమని వారే పట్టుపట్టిరి (గధరు ప్రతీక ప్రతులు తీసికొని రాబడినవి. దీనిని సాక్షి గుర్తుపట్టెను.) ఒక ప్రతీక రాజద్రోహ గీతముగో నారంభమయినది. నేను ఉండ్రేకమును పుట్టించుగీతము నొకదానిని పంబాబీభావలో వ్రాసితిని. ఈ ప్రతీకలు తెతోగార్ ఫ్ యంత్రములమీద ముద్రింపబడినవి. ఇందుకొర కీయంత్రము కొనబడినది.

గధారు సంతక ము కాగితములు, గురుముఖీ భావలో ముద్రింపబడినట్లును, మరికొన్నిహిందీ, ఉరుదూభావలలో, ముద్రింపబడుననియు స్థూలకాయుడగు ఆబంగాలీబాబు చెప్పినాడు. ఇది ఉచితముగ వైసికలకును, ప్రజలకును పంచివెట్టబడుననికూడ తెలియజేసెను.

(ఒక పొడుగుపాటికత్తిని, పిస్తోళ్లు, రివాల్యులను, జెండాలు మున్నగువానిని సాక్షిగానుంచెను.)

మూల్యాప్రాంతములందు బందిపోటు వేసివెచ్చిన, 1000 రూపాయలను నాధునింగు నా చేతికిచ్చినాడు. వీరో ఒక కారణము వలన కొన్ని సమయములలో బందిపోటు ప్రయత్నము సాగుచు రాలెదు. చివరకాళ్లుకాయుడగు బంగాలీ లాహోరుకు వచ్చెను. మాపక్షమునారందరు ఒక మాఖ్యమైన సభచేసిరి. మార్చి 1 వ తేదీని వైసికలు విరోధాకు వెల్లిపోవుచున్నారు. కొత్తన అంతకు ముందుగనే తిరుగబాటు పుట్టించ వలె నని ఇతడు సభలో చెప్పినాడు. ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీ ఇందుకు నిర్ణయింపబడినది ఆమెరికా

లోని యుగాంతరు ఆశ్రమములనున్న పతాకమువంటి బాతీయ పతాకమును తయారుచేయుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి. మూడురంగులగుడ్డతో దీనిని చేయుటకు సంకల్పించితిమి. (ఒక పతాకము కోర్టుకు తీసికొని రాబడినది) తూర్పు పంబాబులోని వైసికలు సాహాయ్యముచేయు నేర్పాటులను తాను చేయుచుదాని బంగాలీచెప్పి పడమటిజిల్లాలలోనున్న యేర్పాటుచేయవలసినదని కోరినాడు. మేము పిత్తరువు ప్రారంభించి, పోరాడుచుందుము కొత్తప్రభుత్వమును తరువాత స్థాపించు యేర్పాటులు సమరులయినవారు చేయవలయునని మాయద్దేశము ఆయుధములను పోగుచేయుటకై మా పక్షమునారు చాల చోట్లకు వెళ్లిరి. మేము ప్రయత్నములను చేయుచుంటిమి. ఫిబ్రేవరు 18 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు అన్యతరములో నన్ను పట్టుకొనిరి.

మూలాసింగు క్రాసుపరీక్షకుముందు, మొదటి అప్రూవరు అమరసింగు, కోర్టులోనికి తీసికొనిరాబడెను. క్రొత్తగవచ్చిన నాధునింగు, నూరుసింగు అను ముద్దాయిల కిరెని నాబ్యూలమును మహమ్మదు ఫజులు రహమానుగారు పంబాబీ భావలో పక్షి తల్లిమూచేసి చదివిరి.

సిమ్లా.

గోధుమలయెగుమతి.

సిమ్లా మే 7:— గోధుమల యెగుమతిని దొరతనము వారు తమచేతులలోనికి తీసికొనిరి. మేనెల 8 వ తేదీ నుండియు, తరువాతను కలకత్తాలో ముంపు రూ 4-11-9 ల వంతునను, కరాచీ, బొంబయిలలో రూ 4-14-9 ల వంతునను గోధుమలను, కొనవలసినదని, దొరతనమువారు తమ ఏజెంట్లకు ఉత్తరువిచ్చిరి. తరువాత, ధరలు మరికొంత తగ్గించబడును.

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు

సిమ్లా మే 7:—6 వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీ పంపినవార్తలు:—పడమటి గెలీసియాలో నాల్గవతరంగా కొండలకును విస్ఫులావడికిని మధ్యరక్షియును నేనలు అడ్డదక్కడ వెనుకకు వచ్చివేయుచున్నది. పిస్తోళ్లను దొరతనము వారే ప్రకటించిరి. జర్మనీ వారు క్రాకో పొరొతములనుండే వెద్ద నేనలను తూర్పుగా తీసికొనివచ్చి గుంపులు గుంపులుగా రషియా నేనమీదకుపంసిరి. ఈదాడికి రషియను నేనలకి స్పీనిలచి కొంత నేపు తెగించిపోరి ఆగలేక వెనుకకు వెల్లిపోయినది. తూర్పుగెలీసియాలో ప్రేమి ప్రేమ ఆస్త్రియనులదాడికినిలచి రషియనులుతిమస్థానములనునిలుపుకొనుచున్నారు బాల్టికుగార్ద్యిములనుండి జర్మనీవారిడ డయాక్రసుగించిరేవములేమియు తెలియలేదు. రోసీ నేపరగజాలో రషియనులు నిరాధుటముగ ముందుకువెళ్లుచున్నారు.

పడమటి యుద్ధరంగము.

ఇరెనుకు ఆల్బేయ దిక్కున జర్మనీహారు విష వాయువులను విరివిగా ఉపయోగించి 80వంబరు కొండమీద కొంతసలమును సంపాదించిరి వానగాలిలేక పోవడముకూడ వారికి అనుకూలమైనది. జర్మనీవారు ఉపయోగించుచున్నవిష వాయువులపట్టిని మేముమరలెన్నునది. 2వతారీఖున యాపొగలన ఊపిరాడక మననేన వెనుకకుపోవలసినవచ్చినది. కాని తరువాత తిరిగి ముందుకు వచ్చిపోయిన స్థలమును సంపాదించి, ఆస్థలమును మననేన బలపరచుకొనినది.

హేగువరతులను భంగపరచుట.

హేగువరతులను దక్షిణాఫ్రికాలోకూడ జర్మనీవారు భంగపరచినారు. బావులలో విషమును కలుపుచున్నారు. విషమును మీరే కలిపినారా! అని బోధాగారు అడుగగా బొనని జర్మను కమేండరు ఒప్పుకొన్నాడు. జనవరి 14 వ తారీఖున దక్షిణాఫ్రికాలోని బ్రిటిషుసేన స్వకావేమందును ఆక్రమించుకొనెను. అప్పుడు 6 బావులలో విషయముకలిపి స్కట్టు తెలిసినది. జర్మనీవారు వారంబాదును వదలిపోయినప్పటి నుండి వైస్రాయిగోడ్డువెంటనున్న బావులన్నిటిలోను విషయము కలిపిరి.

ఆల్ కాస్ లో యుద్ధము.

ఆల్ కాస్ లో ప్రాంచివారు యింకొక కొండను పట్టుకొని విషయము పొందితిమని తెలిపినారు. మెట్టుబెరాను కూడ సమీపించుచున్నారుట.

ఇటీవలితి

ఆస్త్రియా, ఇటలీ కేసులలో స్థితిగతులు కేలము దర్భముగనున్నవి. ఏ నియమమునో ఇటలీ ఆస్త్రియాకు యుద్ధములో నిలచు. అని జర్మను నుండి కోవెనోహెగెను వగమునకు తెలిగ్రాముచున్నది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The Landing at the Dardanelles.
Great Bravery and Skill Displayed.

LONDON, May 6.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith, reviewing the landings at the Dardanelles explained that the landing on the Asiatic coast was essential in order to silence hostile batteries interfering with the landing on the Gallipoli Peninsula. By nightfall on April 25th twenty-nine thousand men had disembarked. The leading troops of the 29th division were held up throughout the day westward of Seddelbahr, but at sunset a fine attack along the heights enabled them to capture a position which covered the landing. Meanwhile the leading Australasian brigade, under General Birdwood, was towed at four in the morning to Gabatepe in complete silence. The enemy opened fire at point blank range, but the Australasians rushed the breach and attacked up the slope of the Sari Bair hill with the utmost dash. (Cheers). The French troops at Kumkale advanced with great gallantry. The co-operation of the naval force was everywhere magnificent. Mr. Asquith regretted that the casualties had been very heavy, including General Napier. The disembarkation was continued on the 26th. The enemy's continuous attacks were all repulsed with heavy losses. Major-General Hunter-Weston's 29th division with great valour, carried the positions at Seddelbari, consisting of rocky ravines, ruined houses and entanglements. (Cheers). In the evening of the 27th they established themselves across the Peninsula, having advanced two miles. They were joined by the French troops, who, having fulfilled their mission recrossed to the Asiatic coast. The Australasian defeated every counter-attack and steadily gained ground. (Cheers). During the 28th and 29th further disembarkation took place, and further progress was made. On May 2nd a further advance was made by the British and French while the Australians were reinforced by the Royal Naval division. The position had been everywhere consolidated and was progressing under the most satisfactory conditions. In the successful performance of one of the most difficult operations of the war, namely, the landing on an open beach in the face of determined opposition, the troops had displayed unsurpassed courage and skill. (Loud Cheers).

Dardanelles Operations Pressed Forward.

Premier's Statement.

LONDON, May 6.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that the operations in the Dardanelles were being pressed forward under highly satisfactory conditions.

Export of Wheat.

A Scheme to Benefit Cultivators.

LONDON, May 6.

Replying, in the House of Lords, to Lord Landsdowne on the subject of the prohibition of export of Indian wheat, Lord Crew said that a hope had been expressed that Indian cultivators should have a fair share of profits to compensate them for the great profits which they might have gained without Government interference. The Government were disposed to agree that, if possible, cultivators should not be penalised. The Government of India had not elaborated any scheme for the allocation of profits, but everything possible would be done to see that the profits were used not merely for the benefit of agriculture generally, but also for classes and individuals suffering from the action of the administration.

A Guildhall Meeting.

LONDON, May 7.

A meeting will be held at the Guildhall on 19th inst. when Mr. Asquith will move and Mr. Bonar Law second a resolution expressing the British peoples abiding gratitude to the Dominions and India for their unparalleled services in the struggle for liberty and justice.

Prohibition of Export of Egyptian Cotton.

LONDON, May 6.

Replying to Mr. Peto, Sir Edward Grey said that the prohibition of the export of Egyptian cotton to any port from which it could reach Germany was expected shortly.

Indian Issues Weaker.

LONDON, May 6.

Indian issues were to-day weaker. An impending East India Railway loan was reported of three million at 4½ per cent. Guaranteed debentures at about 99.

French's Bulletin.

LONDON, May 6.

Field Marshal French, in a bulletin, says:—There is nothing to report on the British front except that we captured more lost trenches on Hill Sixty. Fighting continues there. Elsewhere the enemy has shown no disposition to attack.

Use of Asphyxiating Gases.

Interesting Details by "Eye-witness."

LONDON, May 6.

"Eye-witness" with the headquarters recounts in detail the employment of asphyxiating gases. In some cases and gases did not reach the British lines and our men awaited the unsuspecting enemy whom they

TELEGRAMS.

bayoneted when they reached our trenches. On another occasion our troops awaited the wall of vapour and then charged through it and met the advancing Germans with bayonets. South of St Julien the denseness of the vapour compelled us to evacuate trenches, but reinforcements arrived and charged the enemy before they could establish themselves in positions. Large numbers were mowed down by our artillerymen, falling in heaps, and others scattering and running back to their own lines.

Germans Perish in Gas Fumes.

Many Germans probably perished in gas fumes. A captured German Lieutenant stated that the British fire at St. Julien was specially effective and that the enemy there broke and fled to the rear.

Gallant Stand by British Infantry.

The "Eye-witness" relates an hitherto unrecorded feat by the British infantry in holding a small position north of Zonnebeke throughout the fighting. The garrison held firm under raking artillery fire from all sides and repeated assaults. This resistance is all the more noteworthy, as the men knew that the troops from whom help might have been expected were retreating. This is the hardest task any soldiers could be asked to endure.

A Missing Aviator.

LONDON, May 6.

Mr. C. A. Gladstone, Flying Corps, who is reported missing was Master at Eton and son of the Rev. Stephen Gladstone. He has two brothers serving with the Indian Regiments.

Speaker's Son Wounded.

LONDON, May 6.

The Speaker's son, Arthur Lowther, has been severely wounded at Ypres.

A Steamer's Escape.

LONDON, May 6.

Submarines have sunk the Trawler "Merry Islington" and a schooner, but the steamer "Romano" escaped by steaming at full speed. The torpedo missed by a few feet.

Danish Steamer Sunk.

Crew Rescued by British Sailors.

LONDON, May 6.

The Danish steamer "Gathay," Copenhagen to China, with general cargo, six thousand tons, has been sunk by explosion in the Channel. Bluejackets landed the crew and passengers at Ramsgate.

Another Trawler Sunk.

A submarine has sunk the trawler "Stratton" by gun fire in the North Sea. The crew were saved.

Another Liner Sunk.

LONDON, MAY 7.

Telegram from Queenstown states that the Cunard liner "Lusitania," has been torpedoed and sunk off Old Head of Kinsale assistance has been sent.

Later on an official statement by the Cunard Company says that the "Lusitania" was sunk at 2-33 in afternoon. There is no word of passengers or crew who the totalled one thousand nine hundred.

Two More Steamers Sunk.

LONDON, May 7.

A Submarine has sunk the Liverpool Steamer "Candidate" in the Irish Sea without warning. One boat was swamped but all were saved although the submarine rendered no assistance.

The Submarine has also sunk the steamer "Centurion" Liverpool for South Africa in the Irish Sea. All were saved.

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, May 6.

PARIS.—A communique says:—North of Ypres we easily repulsed a night attack from Steenstraets. The Germans made a very violent attack on Hill Sixty, using gases. They at first became masters of the position, but the British counter-attacked and retook some of the lost trenches.

Our counter-attacks in Ailly wood delivered at the end of the day made slight progress. We retook another position where the Germans had obtained a foothold in the morning.

During the night the Germans counter-attacked against a small hill east of Silleakerwasin, reoccupying the summit.

The remainder of our gains in the direction of Fecht have been maintained and consolidated.

Nothing to Report.

LONDON, May 7.

PARIS.—Last evening's communique announced that the day had been quiet and there was nothing to report.

Failure of a German Attack.

LONDON, May 7.

PARIS.—The communique says German attack at Bagatelle completely failed. On the rest of the front notably northward of Ypres region and at Vanguois violent artillery duels are taking place.

RUSSIA.

A Russian Statement.

LONDON, May 7.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russians have repulsed a fierce German attack on the right bank of the Orzica, inflicting heavy losses. The Russians rushed a farm east of the Mlava railway, which they held despite six hours counter attacks. The Germans left a thousand dead.

TELEGRAMS.

The battle in the Carpathians continues ferocious. The Russians have suffered losses from the enemy's heavy guns, but Russian shrapnel and rifle fire have severely punished the enemy. The Russians have routed the enemy in the Stryi district.

Offensive in Western Galicia.

ALLAHABAD, May 7.

The "Pioneers" London correspondent cables:—The Germans continue to press their offensive in Western Galicia under the old idea of causing withdrawal from Hungary by attacking the Carpathian flanks. As the attack on the left was a failure the Grand Duke has taken up this defensive line and apparently has drawn the enemy forward. The Germans were recently caught deployed in masses for the attack. Thousands were shot down. The Russians have also lost heavily. As the fighting is of desperate nature the Germans claimed victory in advance a detachments advanced for the sake of moral influence but their new effort has yet to go through the ordeal of battle large forces being employed on both sides. The Russians await the main attack with strong front. The duration of the battle is likely to encompass many days.

TURKEY.

Graphic Accounts of the Fighting.

Retreat of the Turks.

LONDON, May 7.

A correspondent who was in a motor launch off Gabatepe sends a description of the battle which took place on the night of the 26th April. The Army had landed supported by the Fleet; firing was maintained throughout the night, and was so continuous that it was possible to discern the outline of the valley across which the land forces were contending. Shrapnel bursting in the sky added to the effect of the river of fire along the valley. In the morning, puffs of smoke showed that the British held and maintained their position on the northern ridge. The Turks replied feebly at intervals. An artillery duel continued during most of the 27th April, the battleships taking part and searching the enemy positions by indirect fire.

Meanwhile, the ships at the entrance to the Dardanelles were actively bombarding the Narrows, the smoke rising from the Straits being visible across the Peninsula. Heavy rain clouds at 5 P.M. enveloped the whole region in a dense mist, under cover of which the Turks moved their guns and opened fire. This was promptly answered by the British, who also shifted their position. At 20 minutes the enemy's fire slackened. The troops were landed at night on the southern part of the Peninsula, and the British guns were advancing at mid-day on the 28th April. A cloud of dust marked the Turkish retreat. When they reached a peak 700 ft. high, which was apparently the objective to the advance, the movements of the batteries on both sides were visible. By the evening the Turks had retreated into Krithia, which was burning. The town was shortly afterwards captured.

Chanak, Maidos and Gallipoli in Flames.

Incessant Fighting.

LONDON, May 7.

A correspondent of the Associated Press telegraphs from Constantinople under date the 4th instant:—I visited the Dardanelles on the night of the 1st instant. The town of Chanak was still burning after 30 hours. The whole place was in desolation, fallen chimneys and crumbling walls. Maidos has already been burnt. Yesterday Gallipoli was in flames. Destruction has been wrought by indirect fire from the Gulf of Saros directed by aeroplanes. The Allies resumed the attempt, on the 25th April, at landing at various points. Incessant heavy fighting continues. It is impossible for military reasons to give details.

CHINA.

China Japan Negotiations.

A Deadlock.

LONDON, May 6.

Chino-Japanese negotiations have reached a deadlock. At the last meeting, the Chinese representatives stated the maximum concession which China was prepared to make. These, however, fall short of the Japanese demands, especially with regard to the Yangtze valley, the employment of Japanese advisers, and the purchase of a fixed amount of munitions from Japan. The Japanese Minister stated that Japan withdrew her offer to restore Kiaochow owing to the refusal of China to accept the Japanese modified terms.

Ultimatum to China.

LONDON, May 6.—(6-50 P. M.)

TOKIO.—It is understood that the Cabinet has resolved on despatching an ultimatum to China and an Imperial edict is expected immediately. Martial law has been proclaimed in the province of Kwantung, in which Tsingtao is situated.

Dialatory Reply.

LONDON, May 7.—(4-10 A.M.)

TOKIO.—The Cabinet has met and is believed to have considered an ultimatum, the presentation of which to China is regarded by the Japanese Press as a foregone conclusion. The papers regard China's reply to Japan's modified demands as purely dilatory.

Ultimatum Sent.

LONDON, May 7.

TOKIO.—An ultimatum has been presented to China and a reply demanded within forty eight hours.

Feeling in Tokio.

It is understood in Tokio that China has expressed a desire to come to an arrangement avoiding a rupture.

TELEGRAMS.

Chinese Offer to Japanese Demands.

LONDON, May 7.
A Telegram from Peking says:—That following upon the firm demand of the Japanese Minister China offered to yield practically everything making only one proposal regarding Japanese demands.

HOLLAND.

An Amicable Settlement.

LONDON, May 7.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram to "Handelsblad" states that Germany and Holland have reached an agreement over the sinking of the steamer "Katwyk."

AUSTRALIA.

Shortage of Sugar.

LONDON, May 7.
SYDNEY.—The premier is informed that stocks of Sugar in Sydney and Melbourne will probably be exhausted by the end of July and it will be necessary to import sugar from Java. The shortage is due to drought.

SOUTH AFRICA.

Stations Occupied.

LONDON, May 7.
CAPETOWN.—General Botha has occupied the important railway junction of Karibib and the stations of Johannabrechtshöhe and Wilhelmstal. He expects to occupy Windhuk very soon.

The War in South Africa.

MORE REPREHENSIBLE GERMAN METHODS.

Wells Poisoned with Arsenic.

LONDON, May 6.
It is officially announced that when Swakopmund was occupied on January 14th, it was discovered that the wells had been poisoned with bags of arsenical cattle dip. General Botha complained and threatened reprisals to the commander of the German forces, who replied that his troops had received orders to render the water-supplies unfit for man or beast. Salting proving ineffective, recourse had been had to the cattle dip. He added that warning notices had been posted that the wells had been so treated.

Commanding Officers to be Responsible.

But General Botha replied the warning notices had been found and declared his intention to hold commanding officers responsible for these practices.
Since they evacuated Aus and Warmbad the Germans have consistently poisoned the wells along their line of retreat.

Poisoned with Disease Germs.

An intercepted letter from the Captain of a German outpost confesses that some of the wells have been thoroughly infected with disease.

Protests Useless.

The papers pass severe comments on the German illicit practices and remark that it is incredible that a European nation should go to such inhuman lengths. They generally agree that protests are useless.

GERMANY.

Killed in Action.

LONDON, May 5.
AMSTERDAM.—General Von Seyde Witz has been killed in action.

35,000 German Casualties.

Failure of German Offensive.

LONDON, May 7.
PARIS.—It is officially announced that the Germans, during the past fortnight have attempted three great offensives:—in Belgium, on the Meuse and in the Carpathians with the object of impressing neutrals. They have failed everywhere. Their losses in Belgium and France have been over thirty-five thousand and six of their best divisions have been decimated.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 7.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 6th May:—A Russian communique shows that the Russians are retiring at some parts of the lines in Western Galicia between the Carpathians and the Vistula. The Germans have brought up eastward from the Cracow region very large armies and flung them on the Russian lines in massed formation. Before this onslaught some Russian Units had to retire and after obstinate fighting withdrew to a second line of fortification. In Eastern Galicia in the direction of Stry the Russians are maintaining the position against Austrian flanking attack. From the Baltic provinces nothing further is reported of the German move and the Russians are advancing successfully in the region of Rossieny.

In the Western Theatre.

In the west the Germans have gained a footing on Hill Sixty south east of Ypres by extensive use of poisonous gases favoured by weather. The "Eye-witness" in British Headquarters described the use of these gases on other

TELEGRAMS.

occasions. On the 2nd May the Germans launched a dense cloud of suffocating vapour from the trenches and our front trenches were rendered untenable. The gas looked like great reddish cloud. We had to evacuate the trenches temporarily but eventually reoccupied them and re-established the line in that its original position.

Breach of Hague Convention.

From South Africa another German breach of the Hague Convention is reported. The German Commander has admitted poisoning of wells in reply to a protest by General Botha that on the occupation of Swakopmund on 14th January it was discovered that six wells from which water was to be drawn for human consumption had been poisoned by arsenic. A message was also intercepted in March last containing instructions to patrol to infect Ida Mine with disease and since the evacuation of Warmbad and other places the Germans have consistently poisoned all wells along the railway.

Success in Alsace.

The French report considerable successes in Alsace where another Hill was captured and nearer approach made for Metzeral.

Italian Situation in Serious.

A telegram from Berlin received in Copenhagen describes the situation in Austria and Italy as extremely serious. War is expected to be declared any hour.

Commerce Department Notification.

SIMLA, May 7.
The following are published in the current issue of the "Gazette of India" in Commerce Department:—
The Governor-General in Council is pleased to prohibit the exports of gum, lac stick, but not lac dye, to all foreign ports in Europe and on the Mediterranean and Black Seas, other than those of France, Russia (except Baltic ports) Spain and Portugal.

The Governor-General in Council is pleased to declare that Samoa New Guinea (except Dutch New Guinea) the Bismarck Archipelago (comprising New Britain, New Ireland, New Hanover Admiralty Islands etc.) the Island of Nauru in the Marshall Islands, the Islands of Bougainville and Buka in the Solomon Island Homeland Misahöhe Kette-Karachi of the Mangu Yendi district forming the Dagomba country in Togo shall be added to the list of British possessions for which the later rate of postage from India is one anna per ounce.

Telegraph Wires Blown Down.

SIMLA, May 7.
The telegraphic communication was interrupted last night by a storm which blew down the wires between Umbana and Delhi. Working parties were immediately sent out and the break was repaired early to-day.

Wheat Prices Announced.

SIMLA, May 7.
In connection with the scheme for the control of wheat exports, the Government of India announce that on and from the 8th May the maximum price F. O. B. at Calcutta at or below which purchases of wheat will be effected on their behalf by the firms selected to act as their agents, will be Rs. 4-11-9 per maund for Club No. 2 wheat. The maximum rate F. O. B. Karachi and Bombay for white Karachi wheat will be Rs. 4-14-9 per maund on and from the 8th May. The above prices are subject to further reductions at a later date.

CALCUTTA.

Another Daring Dacoity.

CALCUTTA, May 7.
On Tuesday night a daring dacoity was committed in the house of Lakshan Mandol, trader and money-lender of village Bakardouri in Diamond Harbour Sub-division. The dacoits, twentyfive in number, announced their intention of raiding that house by the firing of bombs. They maltreated the inmates of the house and seriously stabbed a woman. The villagers mustered in large numbers, but were afraid to offer resistance. The dacoits broke open an iron safe and carried away cash and jewellery worth several thousands of rupees.

A Bengal Political Suspect Under Arrest.

CALCUTTA, May 7.
A Bengal political suspect named Sayendra Nath Sen was brought down from Lahore under arrest and placed before the commissioner of police on Wednesday in connection with a political offence. The accused was arrested about a month ago by the Bengal police in his native village in Magura Sub-division in Jessore district and was taken to Lahore in connection with the Lahore conspiracy case. He is stated to have left America for India some three months ago. He has been remanded to the Presidency Jail.

A Case of Murder against a C. I. D. Officer. Appeal heard in Calcutta High Court.

CALCUTTA, May 7.
At the High Court this afternoon Justices Chitty and Beachcroft concluded the hearing of the appeal preferred by Dirijendra Nath Mukerjee, C. I. D. Officer, who was convicted by the Sessions Judge of Khulna of murdering a young girl and sentenced to death. Mr. Sultan Ahmed for the Crown submitted that the statement made by the accused was a tissue of falsehoods. The defence story was that the accused was going to kill a boar gun in hand. He saw a cat chased it and fired at it, with the result that a girl who was sitting on a cot inside a room was hit. Counsel said that this story of boar and cat was no better than old cock and bull story. The theory of accident had no legs to stand on. The room was lighted and the girl was visible from the place where the accused fires his gun. There was evidence that the accused was instrumental in sending a bogus telegram to decoy the husband of the girl away and during the husband's absence the girl was taken to her mother's place where she was killed. There was evidence that the accused was seen with the girl on her way to her mother's place. It was a clear case of murder. Their Lordships reserved Judgment.

TELEGRAMS.

A Regrettable Death.

CALCUTTA, May 8.
News has been received in Calcutta that Mr. Olive Lemesurier son of the late Colonel Lemesurier has been killed in action in the Persian Gulf. He joined the Indian Army Reserve Officers in Cavalry in November. He was very popular in tea planting circles in Assam and was a keen sportsman. One of his brothers is in Calcutta and another is a Major in the Army and is with the Allied forces in the Dardanelles.

The "Madras" expected Arrival.

BOMBAY, May 8.
The Hospital ship "Madras" arrives on Monday morning 10th at Bombay carrying 566 patients including 20 British officers.

The C. I. D. Branch, In Search of a Gang.

CALCUTTA, May 8.
The Intelligence branch of the Bengal C. I. D. assisted by Pabna and Faridpur district police are on the lookout for a number of Bengali youths armed with revolvers who are reported to have recently escaped from Belgachi near Goalundo. The gang is stated to have recently committed a serious dacoity and to have gone to Belgachi with the intention of looting the local bazar but the police headed by the District Executive Officers were already on their track. They were challenged at Belgachi when they fired some blank shots from Mauser pistols and managed to keep the villagers at bay. Before the Police force arrived the gang escaped by Padma river in boats held ready for them by their comrades. It is reported that the dacoits pursued at Belgachi are members of a big gang responsible for two recent dacoities at Mechda and Kalyanpur in Faridpur and Pabna districts respectively. The Kalyanpur dacoity was committed in the house of a Mohamadan Zamindar in broad daylight at 4 P. M.

Abduction of a Girl. Hid Underground.

CALCUTTA, May 7.
The case of alleged abduction in which it is stated that the young wife of a day labourer of Canning Town was carried away and subsequently rescued by the Police from a room built under ground is being heard at the Alipore Police Court. The accused Sabadhan Mullick of Canning Town is said to be a rich young landowner who had repeatedly prowled around the house in which the girl lived with her husband in order to get speech with her. He at length, it is alleged, induced the girl to go with him and hearing that the husband had discovered that he was the culprit carried her to the residence of his uncle where he built a room underground and concealed the girl there. The room was well stocked with necessities and even luxuries. Some enemy of the accused however gave the Police information as to where the girl was confined and her rescue was effected. The case is proceeding.

BOMBAY.

The Credit Bank's Assets. Official Liquidator's Submission.

BOMBAY, May 7.
Mr. R. D. Sethna, official liquidator of the Credit Bank in liquidation has submitted to the Chamber Judge his second report on the liquidation proceeding of the Bank. He dwells on the deficiencies and liabilities and points out that only a small portion of the amounts expected to be realised is realisable. Mr. Sethna has been able to make total recoveries amounting to rupees six lakhs.

Bombay Legislative Council.

Election of University Representative.

BOMBAY, May 7.
The election of a representative of the Bombay University in the Bombay Legislative Council, in the place of Mr. Setalwad, took place to-day with the result that Mr. N. M. Samarath was returned having obtained 64 votes. Of the other candidates Mr. H. J. Bhabha received 55 votes and Mr. K. Natarajan 50 votes. Mr. Samarath is a pleader of the Bombay High Court and well-known in Indian political circles.

Alleged Cheating by Cotton Agents.

POONA, May 7.
Another charge of cheating in respect to Rs. 70,000 worth of cotton was preferred to-day before the city Magistrate by Dayaram Surajmul of Matore against Rao Bahadur Ramnarayan Amarchand and Sett Chaturbhuj Balmukund, Agents, Poona Cotton and Silk Mill. Complainants say they were given six hundis, totalling Rs. 27,500 on Hindumal Balmochand in payment of cotton consignments. These hundis were all dishonoured when presented for payment between the 17th and 27th April. The complainant alleges that the accused knew at the time that the hundis would not be paid but still obtained possession of goods.

Weather.

SIMLA, May 7.
The disturbed conditions over the bay developed and a storm probably formed to the west of Table Island. Rainfall increased round the northern half of the Bay and Upper Burma. Thunderstorms occurred in Assam along Central Himalayas. The principal amounts are:—Table Island 1½ inches, Diamond Island, Akyab 2, Moulmein, Rangoon, Lashio 1, Kyaukpada Mandalay 1½, Maymyo, Calcutta 2, Cuttack 3, Bahraich, Lucknow 1½, Ambala, Simla 1 and Trichinopoly 2.
FORECAST:—No important change.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరములతో చక్కగ అచ్చగుచున్నది.	౪.	౭.
అది, సభాపద్యములు 1 సంపుటము	1	12
ఆంధ్రభారతము 2 సంపుటము	1	12
విరాట్కోడగములు 3 సంపుటము	1	12
తెక్కిన సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి.		
ఆంధ్రభాగవతము, చక్కనికూర్పు	8	0
ఆముక్తమాల్యద, సతీక, శ్రాంతకూర్పు	8	0
వేంకటాచల మాహాత్మ్యము, త. వెంకయ్యకృతము	0	14
రాజయోగ సారము తరికొండ. వెంకయ్యకృతము	0	4
మాధుకావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానశీర్షి		
సూరస సహితము	2	0
మేఘసందేశము, సంస్కృతాంధ్ర టీకాసహితము	0	0
యాజ్ఞాపూర్వ ప్రయోగచంద్రిక, సప్తరము, శ్రాంత 2	2	2
ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు మావద్దదొరకును. కొరతవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము.		
వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,		
192 ఎస్టేట్ స్ట్రీట్, చెన్నపురి.		

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేయుటకును తరఫీయదు నియమమును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేర్పాటుగాను యేయేపనులచేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీయంతముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిపద్దతుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. కాక్ 15 తాళిను క్లాసు ప్రారంభమగును. మే నెల 10 వ తేది లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

తామర తైలము

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను అడు లిదాలకు కొని వాలు గైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయముగాని యెడల మీ ఆరులగాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

తీట, నురద, ఏనుగుగడ్డి మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనినలన తత్తణు సుఖమును పొందిరి. వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-4-0 ఆమృతాంజనండ్లతో 6 తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

నోటీసు - లాభము!

బయస్కోపు యంత్రములు:—మావద్ద స్టాండార్డు బయస్కోపు యంత్రములు, కాక్ బయస్కోపు యంత్రములు యుద్ధపుణిములు, లైటు సామానాలు మిక్కిలి చవకగా విక్రయించబడును. ధరలు రు 100లు మొదలు రు 5000 వరకు యున్నవి. ఈ యంత్రములను కలిగియున్నవారు త్వరలో భాగ్యవంతులు కాగలరు. శ్రీ గా సంకతులు తెలియగోరువారికి క్యాటలాగులు పంపబడును.

మినియూఫ్యాక్టో యంత్రములు:—రు ౧౦౦లు మొదలు రు ౧౦౦౦ ల వరకు ధరకలిగి యున్నవి. ఏదిధయినకన్వములేవందా ఒక్కమింటుగా ఫోటోకామెరాగాని బ్రాచెస్ మీదగాని కొరతవారి ఫోటోతీసుకువచ్చును. ఒకకోజున గేంం ఫోటోలు తయారుచేయవచ్చును. వారమునకు రెండు వందలయినా లాభము పొందవచ్చును. తెలస్కోపును ఫలమధికము. ఇది మన యిండియాకు శ్రాస్త్రవింత.

కార నేషన్ బయస్కోపు కంపెనీ

విజయనగరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బ్రాంచి:—ఉల్లూరి, గంజాంజిల్లా

అపూర్వ గ్రంథములు.

1, 2 గారడీపుస్తకము.—౧ వ భాగము ౧౦ అణాలు ౨ వ భాగము ౧౦ అణాలు వీటిలో గణిత చమత్కారములు యక్షిణి కవికట్టు శ్లోకముల యంత్రములు మొదలయినవి. గలపు వీటిని చదువువారు అద్భుతముగా గారడీచేయగలరు.

3 మేధావి:—3 అణాలు. అద్భుతమైన జ్ఞాపక శక్తికి హస్తము తెలుపబడినది. శతావధానము చేయుగలరు.

4 చతురంగ దర్పణము. — 10 అణాలు. ఆట విధానము చదువంగవు తమాషాలు. అందమైత్యులుగలవు.

5 చిత్ర మంజరి. — 3 అ. 6 నివోధకం 6. అ 7 పదమానందము 4 అ. 8 ఆనందము 3 అ. 9 చమత్కార రత్నాకరము. 2 అ. ఈ అయిదు పుస్తకములలో విచిత్రములయిన సామ్యము, విరోధకరమైన పద్యములు చమత్కారగలవు కడుపుబ్బుకట్టు నవ్వుపుట్టించును. శ్రీ లెఖ - ఉల్లూరిగారు.

బుద్ధిరాజు ఈశ్వరస్వపంతులు

ఉల్లూరిగారు.

THE DAWN OF HOPE,

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD.)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT

Madras & Bombay.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు కటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3. యుద్ధ పూర్వాహములు, వాటిఫలములు; 4. భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నాకాబలము, విమానబలము వాటిఫలములు; 5. దుర్బలగు నిర్మాణము వాటిఫలములు; 6. నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫలగుల ఫలములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నాకాధ్యక్షుల ఫలములు; 8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల ఫలములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములందపూర్వముగ సూడగలడు. పెద్దయోగ్యతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనాను సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు వెల 0 8 0
- అర్ధపంచత్సర " 0 12 0
- ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక నిమాసముల చందాదారులకు " 1 0 0
- ఇతరులకు " 2 0 0

పోస్టభిర్యులు వేరుగ పసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిచ్చటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపిడి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాత మైన మందు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
శలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్ల పొట్టు, పక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతమవంటిది. సువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు నశింపజేయు పోగలవు.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి చూచికోసిన మోసము గలగదా.
అమృతాంజనమునకు సాటివేరులేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది దేహమందలబట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ల పొట్టు, పాత వాయువు పొట్టు, రవపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడికంతు తులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపజచి పుద్దిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.
కుటుంబముందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమువల్లి (త్రాగుటకు మందు) నాగవల్లితైలము వైపువలకు మందు. ఈ రెండుకలిసి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.
డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

క్రాంతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్.

ఏ శ్రీలత తమ కంటుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట మానవలెనని, బజారులో దొరకెడు నూనెలను వాడకుండు. ఎందుకనెన కంటుకలు యేకారణము కల్గి రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీలత ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియా నూనె మూలకముండి నూతన సంకోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కంటుకలను రాత్రి పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కంటుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కంటుకలను పట్టువలె నున్న గజచేసి మెడకును చల్లగానుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఈనూనె తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియా తెలియ తెలిసియేయున్నది దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది మెంతుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లని మెంతుకలు కలిగించి శిరస్సునకు చూపవలెనని మెడటికి క్రాంతిసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపయు సువాసన మిక్కిలముగా గలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటవల్ల మైసూరునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమందు ఒక యోగ్యతా పతకమును నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియా తెలియముక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంతు

కుంపనయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తైలము ఇవారుగా పంపబడును.
వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు జేరు.
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని.
మద్రాసునందు (ప్రతి చిల్లరదుకాణములలో దొరకును.) డ్రగ్స్టు అండ్ కెమిస్ట్రీ, నెం. 153 జామా మసీదు, బొంబాయి.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈలేవ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భుజించినవారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్రను, గుడ్డుములు నడిచెడు నడకను, సింహమునకు కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడురక్తమును కుద్ది పజచి మంచిరక్తమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు రూ 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెని 6, బందరువీధి, మద్రాసు.
ధరలేదు. దేశ హితము పోషింపలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
ఆంగ్లేయవిద్యమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులందును మనకుగల అనుభవముకల్గి నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన వైద్యవిద్య
ఈ పుస్తకము కోరువారికి ధరగాని పోషింపగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణచేతకవడి 20 చివాబజార్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.
ఇది సంజీవికంటె ఒక వనమూలిక. ఇది మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనుగొన గలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును కుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును, దేహమునకు బలమును కాంతినిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంటి నాళము చేయుటలో సంజీవికంటె. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలత పురుషులు బాలరు కృద్ధులు అందరూను నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టెన్న 1-కి 2-0-0 పోషింప ప్రత్యేకము.
ప్రాఫెసరు జి. యస్. నాయుడు, (1-5-15) కలియుగ భీమ.
బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

శుక్లనష్ణము

గుణమీయనిదో
సాము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.
పోష్టఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు.
వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇది వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిదే వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇదిలేనిదేము నాగరకదేశమని చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇది దేశమందన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన ద్వారయొక్కయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయించు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగమంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయించుకొనక తప్పదు. మీవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జగమంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకొరికెక్కుముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబోవుచున్నాము.
i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏజంట్లు వగయిరానూచిక ఇది అన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును.
ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలగు గల పరిశ్రామిక దేశములయందు దేశస్తువు యేకర్యాగారములందు నిర్మించబడుచున్నచో వాటిసూచిక. మన ఆంధ్రదేశమందు ప్రతివాచిక తెలియటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.
ప్రకటన చార్జీలు—సైజు 1/2 క్రాను.
పూర్తి పేజి రూ. 12. 1/2 పేజి రూ. 7. 1/4 పేజి రూ. 4. 1/8 పేజి రూ. 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామా నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2వ నెంబరు నూచిక అనగా తెలుగు పుస్తకము సుమారు నేయి పేజీలుండును. వెల అందరికిని సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే నేయదలచుకొన్నాము. గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిద్వారకు రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంతువారికి పుస్తకము ఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. అర్జరు ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలింపదనువును. యీవిషయమే రేపు మీరు మరచిపోవచ్చును గాన యీరోజుననే వ్రాసి మేముకలుగలదు. త్వరపడుడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర సిటీంగ్ కంపెని, గుంటూరు.